

UWV Rapportage meldingen en fraudefenomenen 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1 Meldingen over regelovertreding	3
1.1 Externe meldingen	3
1.1.1 Herkomst externe meldingen	4
1.1.2 Aanpakwaardige en onderzochte externe meldingen	4
1.1.3 Beslissingen externe meldingen	5
1.1.4 Aard overtreding externe meldingen	5
1.2 Interne meldingen	6
1.2.1 Aanpakwaardige en onderzochte interne meldingen	7
1.2.2 Beslissingen interne meldingen	7
1.2.3 Aard overtreding interne meldingen	8
1.3 Zelf gegenereerde meldingen (data-analyse)	8
1.3.1 Beslissingen zelfgegenereerde meldingen	9
1.3.2 Aard overtreding zelfgegenereerde meldingen	9
2 Themaonderzoeken	10
2.1 Nieuw gestarte themaonderzoeken in 2019	10
2.1.1 Fraude als gevolg van administratieve fouten	10
2.1.2 Inkomensfraude	11
2.1.3 Fraude rondom verblijf en beschikbaarheid	12
2.2 Themaonderzoeken met aanvang vóór 2019	13
2.2.1 Fraude als gevolg van administratieve fouten	13
2.2.2 Inkomensfraude	14
2.2.3 Fraude rondom verblijf en beschikbaarheid	15
3 Samenwerking met andere partijen	16
3.1 Activiteiten in RIEC-verband	16
3.2 Activiteiten in LSI verband	16
3.2.1 LSI-project WW-Fraude door arbeidsmigranten en malafide tussenpersonen	16
3.2.2 Lokale interventieactiviteiten	17
3.3 AMU convenanten	17
3.4 Overige activiteiten met samenwerkingspartners	17
3.4.1 LAA	17
3.4.2 Sociale Verzekeringsbank	17
4 Internationaal	18
4.1 Onderzoek door het Interventieteam Buitenland	18
4.2 Onderzoek door het Internationaal Bureau Fraude-informatie	18
Bijlage - Fraudefenomenen vertrouwelijk	20
Begrippenlijst	24

Inleiding

Voor u ligt de rapportage meldingen en fraudefenomenen 2019. Dit is een jaarlijks terugkerende rapportage waarin we u informeren over de geconstateerde meldingen en fenomenen uit themaonderzoek. In 2019 is deze voor het eerst opgesteld over 2018. De rapportage is een verdieping van het UWV Jaarverslag 2019.

Belangrijke ontwikkeling in 2019 was de constatering dat het werkaanbod van de directie Handhaving groter is dan de beschikbare capaciteit. Allereerst heeft het maatregelenpakket voor de WW-fraude een groot beslag gelegd op de capaciteit van de directie Handhaving. Hierdoor is op andere onderwerpen getemporiseerd.

In 2019 is vanwege de toename van werkzaamheden gestart met de werving, selectie en opleiding van nieuwe onderzoekers. Deze waren echter in 2019 nog niet (volledig) inzetbaar omdat zij eerst moeten worden opgeleid. De begeleiding en opleiding van deze grote groep nieuwe medewerkers gebeurt (deels) door medewerkers van de directie Handhaving zelf.

Dit alles leidt er toe dat er scherpe keuzes moeten worden gemaakt, waarbij duidelijk is welke capaciteit op welke risico's wordt ingezet. Eind 2019 is UWV in gesprek gegaan met het ministerie van SZW om te komen tot een prioritering van de werkzaamheden in 2020. Hierop vooruitlopend zijn eind 2019 al enkele effecten zichtbaar geweest, met name binnen de themaonderzoeken.

In het eerste hoofdstuk geven we een overzicht van het aantal interne en externe meldingen met een uitsplitsing naar wet. Daarnaast zal ook worden ingegaan op de meldingen die UWV zelf gegenereerd heeft, onder andere door middel van risicoanalyse.

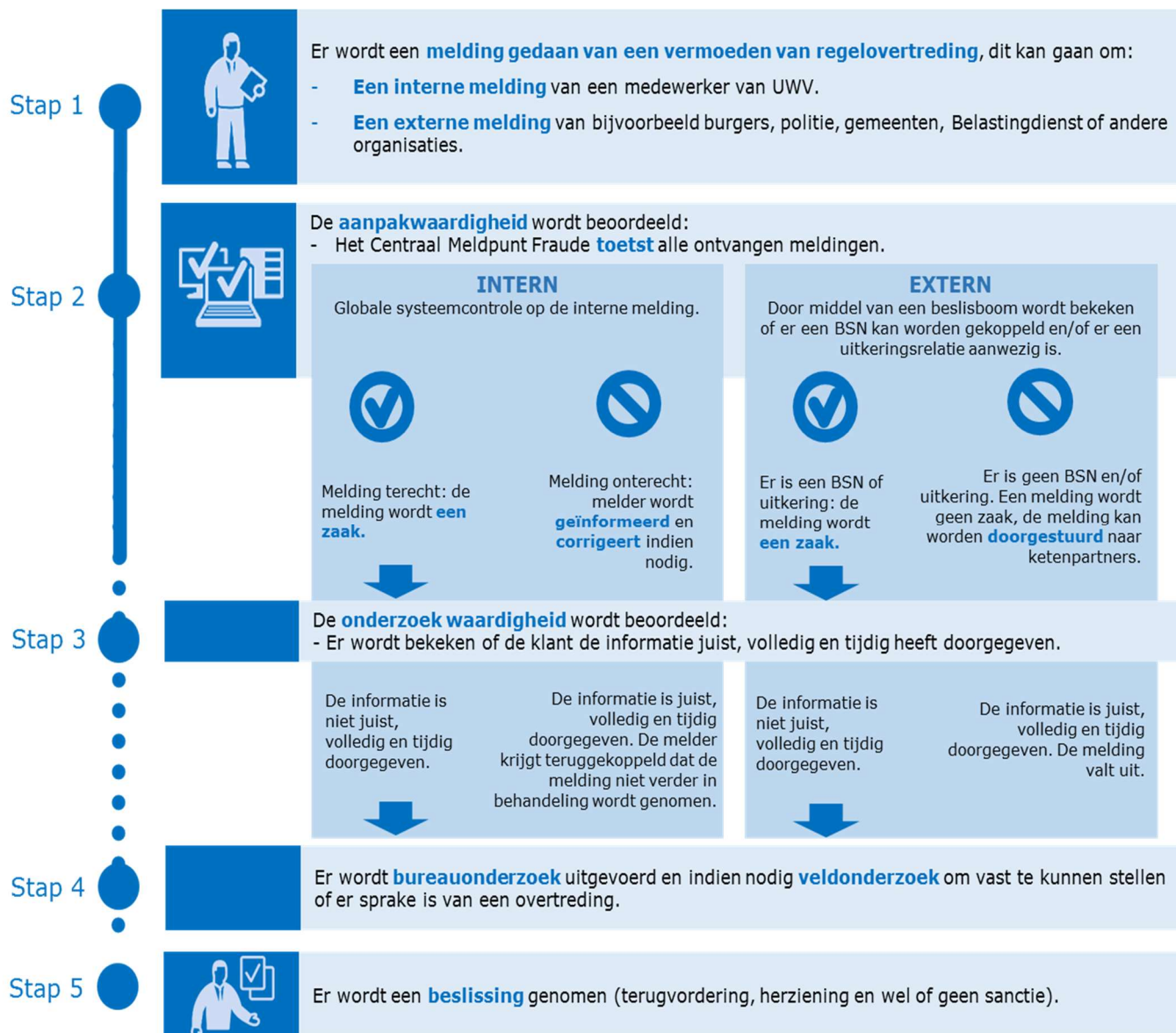
Het tweede hoofdstuk geeft een overzicht van de themaonderzoeken die in 2019 zijn uitgevoerd. In hoofdstuk drie wordt ingegaan op samenwerking met andere partijen.

Tot slot gaat het laatste hoofdstuk in op internationale handhaving.

1 Meldingen over regelovertreding

Binnen UWV wordt onderscheid gemaakt tussen externe en interne meldingen en meldingen die zelf gegenereerd worden. Alle externe en interne meldingen over het vermoeden van regelovertreding komen bij UWV binnen op een centraal punt. Dit punt is het Centraal Meldpunt Fraude (CMF), dat onderdeel is van de directie Handhaving van UWV. In de rapportage van 2018 is uitgebreid beschreven op welke wijze de meldingen binnen UWV worden afgehandeld.

Figuur 1 Proces afhandeling externe en interne meldingen

Paragraaf 1.1 gaat in op de externe meldingen. In paragraaf 1.2 wordt ingegaan op de interne meldingen. De meldingen die zelf gegenereerd worden binnen UWV komen vooral voort uit data-analyse. In paragraaf 1.3 wordt dit beschreven.

1.1 Externe meldingen

Een externe melding is een melding naar aanleiding van een vermoeden van regelovertreding door burgers, politie, gemeenten, Belastingdienst, Misdaad Anoniem, IND of andere externe organisaties. Externe meldingen kunnen via het meldingenformulier op de website www.uwv.nl, telefonisch of schriftelijk (brief of e-mail) bij UWV worden ingediend. Dit kan zowel anoniem als niet-anoniem. UWV neemt alle externe meldingen in behandeling. Het totaal aantal externe meldingen is in 2019 ongeveer gelijk gebleven.

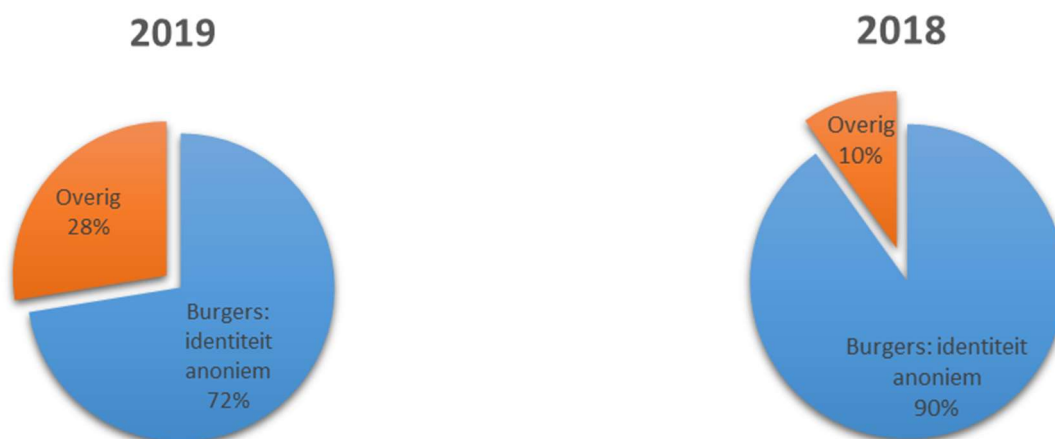
Voorts heeft UWV in 2019 een nieuw digitaal meldingenformulier geïntroduceerd. Het nieuwe formulier is gebruiksvriendelijker en heeft mede als doel gehad om een vermoeden van fraude laagdrempeliger te kunnen melden.

1.1.1 Herkomst externe meldingen

In 2019 is 72% van het aantal externe meldingen afkomstig van anonieme burgers. De overige meldingen (28%) zijn afkomstig van burgers die niet-anoniem melden, werkgevers, Belastingdienst, politie en justitie, DWI/sociale diensten of anders.

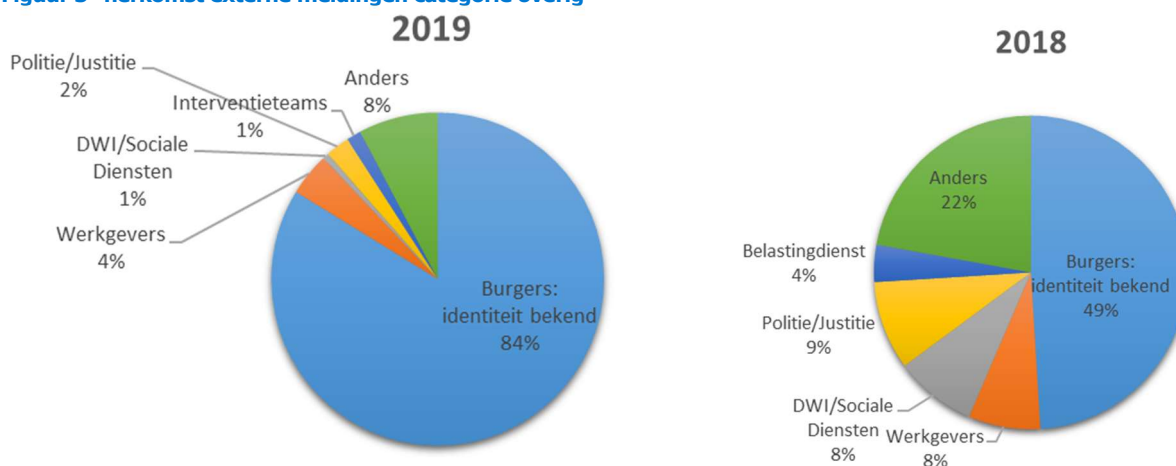
In 2019 is er een afname van anonieme meldingen en daarmee een stijging van het percentage van de overige meldingen te zien. De verschuiving komt met name door een aanpassing aan het externe fraudeformulier, doorgevoerd in december 2018. Met de aanpassing zijn alle meldingen van burgers vanaf 2019 standaard anoniem, tenzij er contactgegevens achtergelaten worden op het formulier. Met het nieuwe formulier verstrekken meer burgers hun contactgegevens. Deze aanpassing heeft invloed gehad op de wijze waarop bepaald wordt of een melding anoniem is of niet.

Figuur 2¹ herkomst externe meldingen

In onderstaand diagram (figuur 3) is de categorie 'Overig' gespecificeerd. Zoals hierboven (figuur 2) benoemd, is hier ook het effect van de aanpassing aan het externe fraudeformulier terug te zien in de niet-anonieme meldingen. Daarnaast is te zien dat de meldingen vanuit ketenpartners meer via de samenwerkingsverbanden (interventieteam) binnenkomen (zie voor samenwerkingsverbanden hoofdstuk 3).

Figuur 3² herkomst externe meldingen categorie overig

1.1.2 Aanpakwaardige en onderzochte externe meldingen

Het Centraal Meldpunt Fraude binnen de directie Handhaving (CMF) toetst alle ontvangen externe meldingen met behulp van een digitale beslisboom. Op basis van de beslisboom wordt beoordeeld of de melding door UWV onderzocht kan worden en aanpakwaardig is. Om de aanpakwaardigheid te beoordelen wordt één jaar teruggekeken, vanaf de datum van de fraudemelding. Een melding is niet aanpakwaardig als bijvoorbeeld geen burgerservicenummer aan een melding kan worden gekoppeld, of wanneer er geen uitkering door UWV is verstrekt. Meldingen die gaan over een persoon of bedrijf die geen uitkering van UWV ontvangt, maar wel van waarde kunnen zijn voor ketenpartners, worden doorgestuurd.

¹ Bron: het systeem van de Directie Handhaving, Phoenix (peildatum 1-1-2020)

² Bron: het systeem van de Directie Handhaving, Phoenix (peildatum 1-1-2020)

In 2019 heeft het CMF 8.992 aanpakwaardige externe meldingen (tabel 1) ontvangen, waarvan 3.131 zaken (tabel 2) verder het proces zijn ingestroomd voor inhoudelijk onderzoek.

In vergelijking met 2018 is in de externe meldingen van 2019 wel een stijging te zien in de categorie Ziektewet. Deze stijging zit met name in de meldingen die door burgers worden gedaan. De achtergrond van deze toename is niet bekend. Daarentegen laten de Werkloosheidswet (WW) en Toeslagenwet (TW) een daling zien ten opzichte van 2018. Vanuit de samenwerking met de politie (hennep) heeft UWV minder meldingen ontvangen dan in 2018, deze meldingen betroffen veelal de WW en TW. Zie hiervoor het kopje Hennep in hoofdstuk 3 van deze rapportage.

Tabel 1³ Aantal ontvangen aanpakwaardige externe meldingen

	2019	2018
Ziektewet / WAZO	1.462	958
WAO / WIA/ WAZ	4.575	4.342
Wajong	1.608	1.569
WW	1.091	1.518
TW/combi	256	602
Totaal	8.992	8.989

Na de eerste beoordeling door het CMF worden de aanpakwaardige meldingen aangeboden voor verder onderzoek. Hiervoor wordt de onderzoekswaardigheid van de zaak beoordeeld. Zaken zijn niet onderzoekswaardig als blijkt dat de klant de informatie juist, volledig en tijdig heeft doorgegeven. Als dat niet het geval is, wordt met bureauonderzoek beoordeeld of aanvullend inhoudelijk veldonderzoek nodig is.

In 2019 zijn naar verhouding minder zaken doorgezet voor inhoudelijk onderzoek ten opzichte van 2018. De voornaamste redenen voor het uitvallen van externe meldingen in 2019 is de stijging van niet concrete externe meldingen (7%) en dubbele externe meldingen (3%) (naar verhouding) ten opzichte van 2018. De uitval heeft vooral betrekking op de ZW en WIA.

Tabel 2⁴ Onderzochte zaken (externe meldingen) *

	2019 Doorgezet voor verder onderzoek	2018 Doorgezet voor verder onderzoek
Ziektewet / WAZO	366	345
WAO / WIA/ WAZ	1.631	2.096
Wajong	602	667
WW	388	593
TW/combi	145	396
Totaal	3.131	4.097

* Met een zaak wordt hier bedoeld de onderzoekswaardige meldingen.

1.1.3 Beslissingen externe meldingen

Het onderzoek wordt afgesloten met een beslissing. Wanneer er wel sprake is van een overtreding van de inlichtingenverplichting kan UWV, afhankelijk van het type overtreding, een boete of een waarschuwing opleggen. De persoonlijke en financiële omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde wegen mee in het opleggen en de zwaarte van de sanctie. Bij constatering van een overtreding van de inlichtingenplicht wordt het teveel betaalde uitkeringsbedrag teruggevorderd. Indien de overtreding valt onder de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude doet UWV aangifte bij het Openbaar Ministerie (OM).

In 2019 heeft UWV, mede door de impact van de Fraude WW en het werven en opleiden van nieuwe inspecteurs en handhavingsdeskundigen, minder externe meldingen kunnen oppakken dan in 2018. Daarbij valt wel op te merken dat in 2018 een inhaalslag heeft plaatsgevonden op de afhandeling van externe meldingen die invloed heeft gehad op de totale cijfers van 2018. In 2018 heeft een project gelopen – waarbij tijdelijk een groot deel van de capaciteit van de directie Handhaving is ingezet - om de (te) hoge werkvoorraad aan externe meldingen terug te brengen naar een acceptabel niveau. De cijfers uit 2018 zijn derhalve minder representatief.

³ Bron: het systeem van de Directie Handhaving, Phoenix (peildatum 1-1-2020. Tabellen zijn aangepast naar de wetsindeling van het UWV jaarverslag 2019

⁴ Bron: het systeem van de Directie Handhaving, Phoenix (peildatum 1-1-2020. Tabellen zijn aangepast naar de wetsindeling van het UWV jaarverslag 2019

Tabel 3⁵ Beslissingen onderzoek (externe meldingen) *

	2019	2019	2018	2018
	Sanctie opgelegd	Geen sanctie opgelegd	Sanctie opgelegd	Geen sanctie opgelegd
Ziektewet / WAZO	119	20	152	9
WAO / WIA/ WAZ	648	88	986	142
Wajong	208	89	243	151
WW	262	11	342	23
TW/combi	117	36	173	51
Totaal	1.354	244	1.896	376

1.1.4 Aard overtreding externe meldingen

Zoals in de tabel hieronder weergegeven is de aard van de overtredingen, gemeld door externe partijen in 2019 vaak het verzwijgen van wit of zwart werken. In 2018 was dit ook zo. In de verschillende sv-wetten zijn per wet andere verplichtingen en uitsluitingsgronden opgenomen. Dit verklaart bij sommige typen overtreding de grote verschillen in percentages. Signalen over mogelijke verwijtbare werkloosheid worden door de divisie Uitkeren opgepakt en komen daarom niet terug in de weergave van de meldingen die bij het CMF worden geregistreerd.

Tabel 4⁶ aard van de overtreding (externe meldingen)

	WAO-WIA-WAZ	ZW	WW	WAJONG	TW	Totaal
Verzwegen wit werken*	29%	29%	28%	30%	21%	28%
Verzwegen zwart werken	47%	38%	36%	49%	20%	42%
Verzwijgen inkomsten partner	0%	1%	0%	0%	15%	2%
Verzwijgen overige inkomsten	10%	10%	6%	10%	7%	9%
Fingeren verzekerde status	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Verzwijgen van hechtenis	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Onjuiste opgave samenlevingsvorm	1%	1%	1%	1%	31%	4%
Onjuiste informatie verstrekt mbt sollicitatie activiteiten	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Te late herstelmelding	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Niet doorgeven van vakantie	6%	14%	13%	4%	3%	7%
Verblijf buitenland anders dan vakantie	7%	6%	16%	5%	4%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

* Onder verzwijgen wit werken vallen zaken waarvan de inkomsten wel bekend zijn (bij bijv. SUWI-partners) maar die niet of te laat aan UWV zijn doorgegeven. Deze inkomsten staan niet in de systemen geregistreerd. Voorbeelden hiervan zijn werkzaamheden als zelfstandige of overige niet- verzekeringsplichtige werkzaamheden.

1.2 Interne meldingen

Een substantieel deel van de handhavingsactiviteiten speelt zich af binnen de uitvoering van onze primaire processen. Als poortwachter bewaakt UWV de rechtmatige toegang tot de uitkering. Maar ook na de poort vinden controles plaats. Bij een vermoeden van regelovertreding kunnen medewerkers van UWV ook een melding doen bij het CMF.

In 2019 zien we een aanzienlijke toename van interne meldingen. Dit is het gevolg van de toegenomen aandacht binnen en buiten UWV voor handhaving en de introductie van een nieuw digitaal meldingenformulier, wat het doorgeven van een melding eenvoudiger heeft gemaakt. Ook hebben we landelijke workshops gegeven om het fraudebewustzijn te vergroten.

De invoering van het interne fraudeformulier (IFF) per 1 juli 2019, heeft invloed gehad op de registratie van de interne meldingen. Dit is met name het geval voor meldingen die gebaseerd zijn op signalen vanuit de Polisadministratie. Dit signaal geeft aan dat een klant inkomsten gedurende de uitkering ontvangt ('verzwegen wit werken'). Vóór de invoering van het IFF werden deze meldingen geregistreerd als zelf gegenereerde melding (1.3) en sinds de invoering van het IFF worden deze meldingen voornamelijk als interne melding geregistreerd. Zowel de interne meldingen, als de zelfgegenereerde meldingen zijn toegenomen: de wijziging van registratie is dus niet van invloed geweest op de toename van de interne meldingen.

⁵ Bron: kwantitatieve bijlage UWV jaarverslag 2019

⁶ Bron: kwantitatieve bijlage UWV jaarverslag 2019

1.2.1 Aanpakwaardige en onderzochte interne meldingen

Medewerkers van UWV kennen het burgerservicenummer van de klant, weten dat er sprake is van een uitkering van UWV en zijn op de hoogte van de rechten en plichten die uitkeringsgerechtigden moeten nakomen. Hierdoor is de kwaliteit van de interne meldingen hoger, en leiden deze vaker tot een sanctie in de vorm van een waarschuwing of een boete, dan externe meldingen.

In 2019 heeft het CMF 19.701 aanpakwaardige interne meldingen (tabel 5) ontvangen, waarvan 12.965 zaken (tabel 6) verder het proces zijn ingestroomd voor inhoudelijk onderzoek.

Tabel 5⁷ Aantal ontvangen aanpakwaardige interne meldingen

	2019	2018
Ziektewet / WAZO	7.006	4.650
WAO / WIA/ WAZ	3.727	2.141
Wajong	3.653	2.778
WW	2.976	1.963
TW/combi	2.339	2.400
Totaal	19.701	13.932

De stijging van de interne meldingen in 2019 heeft er tevens voor gezorgd dat de werkvoorraden zijn opgelopen in 2019. Dit heeft als gevolg dat een hoop zaken nog niet inhoudelijk zijn beoordeeld, aangezien hiervoor nog onvoldoende capaciteit beschikbaar was. Dit betekent dat een deel van de aanpakwaardige interne meldingen (tabel 5) nog niet terug te zien is in tabel 6, omdat dit deel niet inhoudelijk is onderzocht in 2019.

Van de beoordeelde aanpakwaardige meldingen in 2019 is naar verhouding 15% minder doorgestroomd naar inhoudelijk onderzoek ten opzichte van 2018. Deze uitval heeft voornamelijk betrekking op de wetten WIA en ZW. Daarbij is te zien dat het aantal dubbele meldingen toegenomen is, net als meldingen over regelovertrading die op dat moment al opgepakt en bekend waren binnen UWV. Voor de Ziektewet heeft dit onder andere betrekking op te late herstelmeldingen door de werkgever. Deze meldingen kunnen door Uitkeren zelf worden afgehandeld: Uitkeren zelf kan namelijk een administratieve werkgeversboete opleggen van maximaal € 455,00. In 2020 zal een kwalitatief onderzoek uitgevoerd worden naar interne meldingen en het rendement van die meldingen.

Tabel 6⁸ Onderzochte zaken (interne meldingen) *

	2019 Doorgezet voor verder onderzoek	2018 Doorgezet voor verder onderzoek
Ziektewet / WAZO	3.763	2.896
WAO / WIA/ WAZ	2.717	1.818
Wajong	2.948	2.661
WW	1.572	1.752
TW/combi	1.965	1.339
Totaal	12.965	10.466

* Met een zaak wordt hier bedoeld de onderzoekwaardige meldingen.

1.2.2 Beslissingen interne meldingen

Het onderzoek wordt afgesloten met een beslissing. Meer informatie hierover is te vinden in de toelichting bij paragraaf 1.1.3. Anders dan bij externe meldingen wordt de interne melder wel geïnformeerd of een overtreding is geconstateerd. Er is in 2019 meer personele handhavingcapaciteit ingezet op de WIA, waardoor het aantal opgelegde sancties hoger is dan in 2018.

⁷ Bron: het systeem van de Directie Handhaving, Phoenix (peildatum 1-1-2020). Tabellen zijn aangepast naar de wetsindeling van het UWV jaarverslag 2019

⁸ Bron: het systeem van de Directie Handhaving, Phoenix (peildatum 1-1-2020). Tabellen zijn aangepast naar de wetsindeling van het UWV jaarverslag 2019

Tabel 7⁹ Beslissingen onderzoek (interne meldingen)

	2019	2019	2018	2018
	Sanctie opgelegd	Geen sanctie opgelegd	Sanctie opgelegd	Geen sanctie opgelegd
Ziektewet / WAZO	2.260	148	2.445	148
WAO / WIA/ WAZ	1.707	361	1.149	278
Wajong	1.098	1.064	1.508	1.057
WW	1.630	109	1.355	90
TW/combi	1.030	477	944	350
Totaal	7.725	2.159	7.401	1.923

1.2.3 Aard overtreding interne meldingen

Zoals de tabellen hieronder weergegeven is de aard van de overtreding bij de interne meldingen in de meeste gevallen verzwezen witwerken, gevolgd door te late herstel melding of het niet doorgeven van vakantie. In de verschillende sv-wetten zijn per wet andere verplichtingen en uitsluitingsgronden opgenomen. Dit verklaart de grote verschillen in percentages bij sommige typen overtreding. Binnen de WW zien we bij verblijf buitenland anders dan vakantie een stijging van 9% naar 24%. Dit is een gevolg van de toegenomen aandacht naar aanleiding van de WW-fraude.

Tabel 8¹⁰ aard van de overtreding (interne meldingen)

	WAO-WIA-WAZ	ZW	WW	WAJONG	TW	Totaal
Verzwezen wit werken*	84%	25%	12%	92%	30%	51%
Verzwezen zwart werken	2%	0%	2%	1%	0%	1%
Verzwijgen inkomsten partner	1%	0%	1%	1%	30%	5%
Verzwijgen overige inkomsten	4%	0%	1%	2%	6%	2%
Fingeren verzekerde status	0%	1%	2%	0%	0%	1%
Verzwijgen van hechtenis	1%	1%	5%	2%	0%	2%
Onjuiste opgave samenlevingsvorm	2%	0%	1%	1%	31%	6%
Onjuiste informatie verstrekt m.b.t. sollicitatie activiteiten	0%	0%	1%	0%	0%	0%
Te late herstel melding	0%	72%	0%	0%	1%	18%
Niet doorgeven van vakantie	2%	0%	50%	1%	1%	10%
Verblijf buitenland anders dan vakantie	3%	0%	24%	1%	1%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

* Onder verzwijgen wit werken vallen zaken waarvan de inkomsten wel bekend zijn (bij bijv. SUWI-partners) maar die niet of te laat aan UWV zijn doorgegeven. Deze inkomsten staan niet in de systemen geregistreerd. Voorbeelden hiervan zijn werkzaamheden als zelfstandige of overige niet- verzekeringsplichtige werkzaamheden.

1.3 Zelf gegenereerde meldingen (data-analyse)

Zelf gegenereerde meldingen zijn signalen, gegenereerd door de directie Handhaving, op basis van risicoanalyses. Daar waar interne en externe meldingen reactief van aard zijn (de directie Handhaving ontvangt een melding en gaat hiermee aan de slag) zijn zelf gegenereerde meldingen proactief. Risicoanalyses brengen de risico's in kaart in termen van de kans op regelovertreding. Het genereren van deze signalen vindt plaats door het combineren van verschillende gegevens in de analyseomgeving en het vervolgens maken van gegevensselecties. Alle selecties worden vooraf op rechtmatigheid getoetst aan de geldende privacybeginselen, bijvoorbeeld door het uitvoeren van een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB). We kunnen twee soorten selecties onderscheiden: selecties op basis van een aantal risicocriteria (risicoselecties) of selecties door middel van risicomodellen. Deze selecties vormen de basis om risicogericht te handhaven, zodat de capaciteit zorgvuldig wordt ingezet. Risicomodellen kunnen grotere hoeveelheden data verwerken en meerdere kenmerken op hun bijdrage aan een bepaald risico toetsen. In tegenstelling tot risicoselecties worden risicomodellen voortdurend doorontwikkeld. De uitkomsten hebben een bepaalde waarde over een specifiek risico. Dat een klant hoog scoort, wil echter niet zeggen dat er ook sprake is van regelovertreding. Om dat te beoordelen is altijd een inhoudelijk onderzoek door een medewerker nodig.

Andere zelfgegenereerde meldingen zijn meldingen naar aanleiding van ongeveer 45.000 telefonische controles, uitgevoerd door het klantcontactcentrum (KCC). De telefonische controles worden verricht om de controlebeleving onder klanten te verhogen. Dit genereert meldingen, met name wanneer klanten niet mee willen werken aan het onderzoek.

⁹ Bron: kwantitatieve bijlage UWV jaarverslag 2019

¹⁰ Bron: kwantitatieve bijlage UWV jaarverslag 2019

1.3.1 Beslissingen zelfgegenereerde meldingen

Zoals de tabel hieronder weergeeft valt het grootste deel zelfgegenereerde meldingen binnen de Ziektewet/WAZO, WAO/WIA/WAZ en de Wajong. Dit zijn voornamelijk meldingen die gebaseerd zijn op signalen vanuit de Polisadministratie ('verzwegen wit werken').

Tabel 9¹¹ Beslissingen onderzoek (zelf gegegenereerde meldingen)

	2019	
	Sanctie opgelegd	Geen sanctie opgelegd
Ziektewet / WAZO	854	43
WAO / WIA/ WAZ	554	110
Wajong	427	404
WW	363	21
TW/combi	127	39
Totaal	2.325	617

1.3.2 Aard overtreding zelfgegenereerde meldingen

Zoals de tabel hieronder weergeeft is de aard van de overtreding bij zelfgegenereerde meldingen het vaakst verzwegen wit werken.

Tabel 10¹² aard van de overtreding (zelf gegegenereerde meldingen)

	WAO-WIA-WAZ	ZW	WW	WAJONG	TW	Totaal
Verzwegen wit werken*	90%	94%	11%	99%	61%	82%
Verzwegen zwart werken	0%	0%	1%	0%	0%	0%
Verzwijgen inkomsten partner	0%	0%	1%	0%	16%	1%
Verzwijgen overige inkomsten	3%	0%	2%	0%	2%	1%
Fingeren verzekerde status	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Verzwijgen van hechtenis	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Onjuiste opgave samenlevingsvorm	0%	0%	1%	0%	15%	1%
Onjuiste informatie verstrekt m.b.t. sollicitatie activiteiten	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Te late herstelmelding	0%	5%	1%	0%	1%	2%
Niet doorgeven van vakantie	6%	0%	79%	0%	6%	12%
Verblijf buitenland anders dan vakantie	1%	0%	4%	0%	0%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

* Onder verzwijgen wit werken vallen zaken waarvan de inkomsten wel bekend zijn (bij bijv. SUWI-partners) maar die niet of te laat aan UWV zijn doorgegeven. Deze inkomsten staan niet in de systemen geregistreerd. Voorbeelden hiervan zijn werkzaamheden als zelfstandige of overige niet- verzekeringsplichtige werkzaamheden.

¹¹ Bron: kwantitatieve bijlage UWV jaarverslag 2019

¹² Bron: kwantitatieve bijlage UWV jaarverslag 2019

2 Themaonderzoeken

We doen ook thematisch onderzoek naar georganiseerde en grootschalige misbruik van uitkeringen of subsidies. Het gaat hier vooral om gerichte onderzoeken en controles, maar ook risico-assessments of pilots in de vorm van dossierstudies, verkenningen in het veld of andere vormen van kwalitatief of kwantitatief onderzoek die licht moeten werpen op de omvang, aard en samenstelling van specifieke fraudefenomenen of thema's. De onderzoeken zijn bedoeld om misbruik op te sporen en hiertegen repressief op te treden. Ook leveren de onderzoeken kennis en inzicht op, waarmee directie Handhaving advies kan geven aan de verschillende UWV-onderdelen, de ketenpartners en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Ideeën voor het onderzoeken van een fraudefenomeen kunnen overal vandaan komen. Medewerkers van UWV kunnen een idee aandragen, ketenpartners, maar ook politieke of media-aandacht over een bepaald onderwerp kan leiden tot het onderzoeken van een fraudefenomeen. In de praktijk komen veel ideeën bij de medewerkers van de directie Handhaving vandaan, die in de uitvoering van hun werk tegen een bepaald fenomeen aanlopen. De directie Handhaving bepaalt tijdens de intake op basis van knock-out criteria of er voor het idee een zogenoemde prioriteringsmethode kan worden gemaakt. Dit is een proces waarin geïdentificeerde risico's worden geprioriteerd. Er wordt een inschatting gemaakt van het risico (kans x impact) en de uitvoerbaarheid van het onderzoek. Hierbij worden criteria gescoord zoals of er data beschikbaar is die mag worden gebruikt, de politieke relevantie, klantbeleving, juridische knelpunten en omvang van de potentiële schade. Op basis van de informatie uit de prioriteringsmethode wordt besloten of er, een vooronderzoek naar het risico wordt gedaan of dat het idee naar de no-go-list wordt verplaatst. Op dit moment wordt dus op basis van het geschatte risico bepaald of dit risico hoog genoeg is om capaciteit in te zetten voor een vooronderzoek. Om dit besluit eenvoudiger te maken heeft de directie Handhaving in 2019 een dashboard ontwikkeld, waarin alle thema ideeën worden geplott qua risicoscore (uit de prioriteringsmethode), zodat de directie Handhaving zich beter kan richten op de risico's met de hoogste score. In de vertrouwelijke bijlage is een overzicht opgenomen van onderwerpen die UWV mogelijk in een thema gaat onderzoeken.

Daarnaast is in de vorige signaleringsbrief beschreven dat UWV eind 2019 in samenwerking met het ministerie van SZW een integraal afwegingskader zou ontwikkelen en toepassen. Hoewel het afwegingskader eind 2019 is afgerond, is deze tot op heden nog niet van invloed geweest op de verrichte thematische onderzoeken. Voor de capaciteitsinzet is in 2019 een prioriteringsmethode gehanteerd, waarbij de potentiële omvang van de (financiële) schade en politieke relevantie, belangrijke factoren zijn.

In 2019 is er binnen de themaonderzoeken extra capaciteit vrijgemaakt voor de maatregelen naar aanleiding van de fraude binnen de WW door arbeidsmigranten. Ook had dit tot gevolg dat er extra aandacht kwam voor de aanpak van dit fenomeen in LSI-verband (zie hoofdstuk 3).

Voorts is in de signaleringsbrief van 2018 beschreven dat binnen de directie Handhaving onderzoeks- en analyseteams (O&A teams) ingericht zijn die binnen UWV risico's ophalen op een bepaalde wet. In 2019 hebben O&A teams zich bezig gehouden met de Toeslagenwet (TW), de no-risk polis in het kader van de Ziektewet (ZW) en verblijf buiten Nederland in de WW. Het is de bedoeling deze werkwijze in 2020 verder uit te breiden.

2.1 Nieuw gestarte themaonderzoeken in 2019

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de nieuwe themaonderzoeken die zijn gestart in 2019. De resultaten¹³ van het totaal aan themaonderzoeken zijn benoemd in het jaarverslag 2019 van UWV.

We hebben thema's onderverdeeld in drie domeinen:

- Fraude als gevolg van administratieve fouten
- Inkomensfraude
- Fraude rondom verblijf en beschikbaarheid

2.1.1 Fraude als gevolg van administratieve fouten

In het domein 'administratieve fouten' bevinden zich fraudefenomenen waarbij te veel uitkering wordt betaald of de uitkering onterecht wordt verstrekt als gevolg van (on)bekende informatie over de klant, of door opzettelijke manipulatie van gegevens door klanten of facilitators.

Detentie

In alle uitkeringswetten die UWV uitvoert, is opgenomen dat een werknemer van wie rechtens zijn vrijheid is ontnomen geen recht op een uitkering heeft. UWV ontvangt hierover een signaal van Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). In 2019 heeft UWV een themaonderzoek uitgevoerd met het doel in kaart te brengen of en zo ja hoeveel uitkeringen onterecht doorlopen tijdens detentieperioden en de exacte oorzaak hiervan te achterhalen. Daarnaast is getracht om meer inzicht te verkrijgen in de achtergronden en motieven van de onderzochte doelgroep.

Onderzoeken toonden aan dat het huidige proces rondom detentiemeldingen kwetsbaarheden bevatte. Bovendien bleek medio juni 2019 dat één van de systeemkoppelingen van UWV niet volledig functioneerde. Het gevolg was dat detentiemeldingen van de Dienst Justitiële Inrichtingen niet goed zijn verwerkt en in gevallen aan gedetineerden onterecht een uitkering is verstrekt. UWV heeft in samenwerking met Dienst Justitiële Inrichtingen een herstelactie

¹³ Totaal aantal opgelegde boetes, het totale bedrag dat is teruggevorderd en de besparing op de uitkeringslasten.

ingezet, waarbij enerzijds het reguliere proces wordt verbeterd en anderzijds de detentiemeldingen vanaf 2014 opnieuw worden bekeken. In de speciaal opgerichte taskforce detentie is gebleken dat vanaf 2014 omstreeks 2.400 gevallen de detentiemeldingen door UWV niet juist zijn verwerkt en waarschijnlijk ten onrechte een uitkering is verstrekt. Deze herstelactie valt buiten het thema detentie.

Re-integratie en voorzieningen: tolkvoorzieningen

Door de tolkvoorziening kunnen auditief beperkten (doven en slechthorenden) aanspraak maken op ondersteuning van een schrijf- en gebarentolk tijdens werk, onderwijs en in het leefdoel. De tolkvoorziening is belegd bij het Werkbedrijf van UWV. In samenwerking met het Werkbedrijf is door de directie Handhaving een vooronderzoek gestart naar mogelijke misbruikrisico's van de tolkvoorziening in de aanvraag-, toekenning- en betaalprocessen van UWV.

De misbruikrisico's betroffen samenspanning tussen de tolk en de klant, frauduleuze annuleringen, constructies via stichtingen en declaraties van reiskosten en vervalsing van documenten. Deze risico's zijn al bekend bij het Werkbedrijf. Andere risico's zijn in de data-analyse ondervangen. Tijdens de data-analyse van de gedeclareerde facturen in het Tolkportaal zijn enkele facturen geselecteerd die in een steekproef verder onderzocht werden op misbruik. Hier kwam geen daadwerkelijk misbruik uit. Het vooronderzoek leidt derhalve niet tot een doorontwikkeling van een themaonderzoek.

Re-integratie & voorzieningen: Werkfit maken en Naar werk

De directie Handhaving heeft in samenwerking met het Werkbedrijf een vooronderzoek gedaan naar de diensten 'Werkfit maken' en 'Naar werk'. Het Werkbedrijf is verantwoordelijk voor de toekenning en inkoop van re-integratie activiteiten als Naar werk en Werkfit maken. Werkfit maken heeft als doel de afstand tussen de klant en de arbeidsmarkt te verkleinen door o.a. de persoonlijke activiteit te verbeteren en de werknemersvaardigheden te versterken. Onder 'Naar werk' vallen alle re-integratieactiviteiten die nodig zijn om een klant het werk te laten hervatten en ten minste zodanig lang aan het werk te houden dat van een plaatsing kan worden gesproken.

In het vooronderzoek zijn mogelijke risico's naar voren gekomen. Er zijn enkele misbruikrisico's geconstateerd. De misbruikrisico's betroffen het niet of onvoldoende begeleiden van de klant door het re-integratiebedrijf (RIB), samenspanning tussen klant en het RIB en vervalsing van plaatsingsdocumenten en de handtekening van de klant. Het overkoepelende thema Re-integratie & Voorzieningen is vanwege de prioritering van werkzaamheden eind 2019 gestopt. Daarom wordt het vooronderzoek niet verder doorontwikkeld.

Re-integratie en voorzieningen: vervoersvoorziening bruikleenauto's

In 2019 is een onderzoek gestart naar de rechtmatigheid van alle bruikleenauto's die zijn toegekend voor het reizen van en naar werk. Een bruikleenauto is een vervoersvoorziening die UWV toe kan kennen aan klanten (al dan niet met een fysieke beperking) zodat zij kunnen participeren in arbeid. Daarbij gelden uiteraard wel voorwaarden. Door de directie Handhaving is onderzocht of de klant nog werk heeft en niet boven de inkomensgrens uitkomt. De resultaten hiervan zijn op dit moment nog niet bekend.

No-risk ziektewet

De no-riskpolis is een regeling voor werkgevers die een werknemer met een ziekte, beperking of arbeidsongeschiktheidsverleden in dienst nemen. Werkgevers hebben een loondoorbetalingsverplichting bij ziekte, maar voor een werknemer met de no-risk status is er recht op looncompensatie in de vorm van een ZW-uitkering. Werkgevers kunnen de looncompensatie met terugwerkende kracht aanvragen. UWV betaalt deze alleen niet langer dan één jaar met terugwerkende kracht uit.

UWV heeft onderzocht of een werkgever misbruik kan maken van de no-riskpolis door een werknemer met terugwerkende kracht ziek te melden, terwijl hij niet ziek is geweest. Het onderzoek had een preventief en kleinschalig karakter. Het doel was de rechtmatigheid van de aanvragen voor uitbetaling van ziekengeld op basis van de no-riskpolis te toetsen en niet primair om regelovertreding vast te stellen. Er is een selectie gemaakt van 100 werknemers die met terugwerkende kracht zijn ziekgemeld in 2018. Alle dossiers zijn doorgenomen en UWV heeft 17 werknemers gesproken. Alle werknemers hebben verklaard dat zij daadwerkelijk ziek zijn geweest. Er zijn in het dossieronderzoek ook geen aanwijzingen gevonden om te twijfelen aan de plausibiliteit van de ziekmeldingen.

2.1.2 Inkomensfraude

In het domein 'inkomen' bevinden zich fraudefenomenen waarbij een te hoge uitkering wordt verstrekt doordat naast de uitkering inkomsten worden verkregen.

Toeslagenwet klant met TW en partner met inkomsten

Voor de Toeslagenwet gelden naast de verplichtingen bij de andere van toepassing zijnde uitkeringswet, extra verplichtingen als het gaat om de inlichtingenplicht. Zo is de leefsituatie van de klant mede bepalend voor de hoogte van de TW-uitkering. De inlichtingenplicht van de klant reikt verder dan alleen zijn persoonlijke situatie. Wijzigingen en inkomsten van de partner (of medebewoners) kunnen ook van invloed zijn.

In 2019 zijn binnen de Toeslagenwet frauderisico's in kaart gebracht. Er is voor gekozen om het risico dat een uitkeringsgerechtigde inkomsten van een eventuele partner niet doorgeeft nader te onderzoeken. Het inkomen van de partner kan van invloed zijn op de hoogte van een toeslag. Door middel van data-analyse zijn uitkeringsgerechtigden geselecteerd waarvan het vermoeden bestaat dat de toeslag onrechtmatig is en inkomstengegevens van de partner bekend zijn in de Polisadministratie. In oktober 2019 zijn ongeveer 90 signalen gevalideerd. Tijdens de validatie is gekeken in hoeverre de selectiemethode juist was en in hoeverre het risico op onterechte toeslag aanwezig was. Uit de

validatie bleek dat in sommige gevallen UWV de toeslag verkeerd had beoordeeld, in andere gevallen bleek dat de klant de inkomsten niet had doorgegeven. Op basis van de resultaten uit de validatiefase is besloten het thema door te zetten naar de productiefase. Tijdens de productiefase zijn de signalen in onderzoek genomen door medewerkers van de directie Handhaving.

In december 2019 is het thema in overleg met het Ministerie van SZW stopgezet vanwege het gesprek over de prioritering van werkzaamheden in 2020. Achtergrond van de stopzetting is dat UWV en het ministerie van SZW in gesprek met elkaar zijn over de Toeslagenwet, omdat onderdelen van de Toeslagenwet en in het bijzonder het toepassen van de kostendelersnorm al vanaf aanvang moeilijk handhaafbaar zijn. Dit is ook in de signaleringsbrief over 2018 gemeld.

Zaken waarbij er al klantcontact is geweest, worden afgemaakt. De overige signalen zijn overgedragen aan de divisie Uitkeren. In overleg met Uitkeren wordt bekeken hoe dit risico in de bestaande processen kan worden verkleind.

2.1.3 Fraude rondom verblijf en beschikbaarheid

In het domein 'verblijf en beschikbaarheid' bevinden zich fraudefenomenen omtrent verblijf in het buitenland en beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt waardoor de uitkering onterecht is of wordt verstrekt.

Meerdere uitkeringen op één adres WW

In oktober 2018 is UWV gestart met het thema 'Meerdere uitkeringen op één adres'. Omdat dit thema onder de maatregelen viel van de WW-fraude, is hierover vorig jaar niet in de signaleringsbrief gerapporteerd, maar via de rapportagelijnen van de WW-fraude. Omdat de maatregelen in het kader van de WW-fraude nu regulier zijn belegd, wordt hierover nu ook in de signaleringsbrief verslag gedaan. In dit thema worden adressen, waarop 3 of meer lopende uitkeringen geregistreerd staan, onderzocht. Het doel is te onderzoeken in hoeverre de uitkeringsgerechtigde die op het adres bekend is, rechtmatig een uitkering ontvangt. In deze situatie bestaat het vermoeden dat de klanten mogelijk in het buitenland verblijven en dat gebruik van het betreffende adres wellicht wordt gefaciliteerd door een tussenpersoon. UWV controleert of de betrokken personen terecht een beroep doen op de WW en of ze daadwerkelijk op het betreffende adres verblijven. UWV heeft periodiek, eerst gedurende een periode van zes maanden, een aantal bestandsvergelijkingen gedaan. In totaal betreft het vier tranches. In de loop van 2019 is besloten de adresvergelijking door te zetten, totdat het risicomodel 'verblijf buiten Nederland' werkend is. De signalen uit de bestandsvergelijkingen zijn per adres onderzocht. In 2018 is de eerste tranche gestart, tranche twee, drie en vier zijn in 2019 gestart. In elke tranche is een selectie aan adressen en zijn de daar aan te koppelen klanten onderzocht. De eerste drie tranches hadden betrekking op klanten met een lopende uitkering. In de 4^e tranche zijn ook klanten onderzocht van wie de WW-uitkering inmiddels beëindigd was.

Bijkomende opbrengst van dit thema is het in kaart brengen van de modus operandi van al dan niet frauduleuze tussenpersonen. De dossiers ten aanzien van enkele van deze tussenpersonen zijn overgedragen aan Inspectie SZW ten behoeve van een strafrechtelijke aanpak.

In 2019 zijn zes onderzoeken naar tussenpersonen opgestart naar aanleiding van het thema 'Meerdere uitkeringen op één adres'. Eén onderzoek is in overleg met het OM door UWV zelf opgestart. De overige vijf onderzoeken zijn door UWV in samenwerking met Inspectie SZW opgestart. Hiervoor is een meldingenoverleg ingericht. Betrokken partijen in het meldingenoverleg zijn het Functioneel Parket, Inspectie SZW, Belastingdienst en UWV. In het overleg worden de resultaten van de onderzoeken naar klanten met een UWV-uitkering gerelateerd aan tussenpersonen besproken. Naar aanleiding daarvan vindt mogelijk overdracht plaats aan de Inspectie SZW.

Risicomodellen fraude WW

Onderdeel van het maatregelenpakket naar aanleiding van de WW-fraude is het ontwikkelen van risicomodellen. De risicomodellen helpen ons bij de rechtmatige toekenning van uitkeringen. Het doel is om te komen tot betrouwbare risicomodellen waarmee UWV in staat is om, daar waar wenselijk, extra controles uit te voeren die gericht zijn op die doelgroep(en) waar deze risico's zich met name voordoen. Om hiertoe te komen, zullen de modellen eerst gevalideerd worden, voordat ze daadwerkelijk geïmplementeerd kunnen worden en daadwerkelijk ingezet worden voor het uitvoeren van controles.

De risicomodellen zijn ontstaan uit een samenwerking tussen de directie Handhaving en Uitkeren. Dit heeft geleid tot een vakteam WW waarin medewerkers van beide afdelingen risicogericht controleren op verwijtbare werkloosheid en verblijf buiten Nederland. De divisie Uitkeren is verantwoordelijk voor de beoordeling van verwijtbare werkloosheid en oplegging van de bijbehorende maatregel om de WW-uitkering blijvend of tijdelijk geheel te weigeren. Handhaving controleert op basis hiervan risicogericht of klanten met een WW-uitkering in het buitenland verblijven, anders dan vanwege vakantie. Op deze manier zet UWV de capaciteit zo goed mogelijk in om een optimale dienstverlening aan te bieden. Het succes van het vakteam WW heeft ertoe geleid dat de directie Handhaving in samenwerking met Werkbedrijf gestart is om ook een risicomodel te ontwikkelen ten aanzien van sollicitatieverplichtingen.

De doelstelling van het thema is primair om data te verzamelen en het risicomodel te valideren. Dat wil zeggen: Controleren of het risicomodel een legitieme inschatting maakt van de kenmerken die samenhangen met een groter risico op de gekozen overtreding. Het doel is niet om repressief op te treden en onverschuldigd betaalde uitkeringen terug te vorderen en boetes op te leggen. Echter, waar UWV overtredingen constateert, wordt volgens het reguliere proces opgetreden.

In 2019 is gestart met de ontwikkeling van drie modellen, te weten:

- Verblijf buiten Nederland
- Verwijtbare werkloosheid
- Sollicitatieverplichting

Risicomodel Verblijf buiten Nederland

Dit risicomodel levert een combinatie van kenmerken en factoren op, die aangeeft dat een grotere kans op fraude kan bestaan ten aanzien van klanten met een WW-uitkering die al dan niet in Nederland verblijven en daarmee beschikbaar zijn voor de Nederlandse arbeidsmarkt. Zodra een klant buiten Nederland woont of verblijft anders dan wegens vakantie, bestaat er geen recht meer op een WW-uitkering. Verblijf of wonen in Nederland tijdens de uitkering moet aan UWV worden doorgegeven zodat UWV kan beoordelen of er nog aan de voorwaarden voor het recht op WW wordt voldaan. Het risicomodel probeert in te schatten welke klanten een verhoogde kans hebben om onrechtmatig in het buitenland te verblijven, waardoor de controlecapaciteit effectief kan worden benut.

Risicomodel Verwijtbare werkloosheid

Dit risicomodel levert een combinatie van kenmerken en factoren op, die aangeeft dat een grotere kans op fraude kan bestaan ten aanzien van de aanvrager die zelf ontslag heeft genomen, zich als werknemer ernstig heeft misdragen of passend werk heeft geweigerd, waardoor geen recht op uitkering bestaat. Dit risicomodel helpt de divisie Uitkeringen om effectief in te zetten op het controleren van de ontslagreden bij werkgevers bij aanvang van de uitkering.

Risicomodel Sollicitatieverplichting

Dit risicomodel brengt in kaart of het gedrag van klanten met een WW-uitkering die kwantitatief voldoen aan hun sollicitatieverplichtingen (al dan niet bewust) deze verplichtingen inhoudelijk kwalitatief onvoldoende vervullen. Het risicomodel helpt het Werkbedrijf om te onderzoeken of het mogelijk is om kenmerken te definiëren die verband houden met een verhoogd risico op verwijtbaar niet solliciteren of bewust ineffectief solliciteren, aan de hand waarvan UWV (na nader dossieronderzoek) gericht kan controleren.

Verblijfsgerelateerde risico's ZW / Pilot ZW

Op dit moment loopt een extern onderzoek naar misbruikrisico's in de ZW. Om, vooruitlopend op dit onderzoek, eventueel korte termijn maatregelen te kunnen nemen, is besloten een pilot te starten om eventuele risico's in beeld te brengen.

Oorspronkelijke opzet was om na een eerste inventarisatie van risico's een pilot uit te voeren. Omdat de resultaten van de eerste risico-inventarisatie onvoldoende waren, heeft UWV besloten het onderzoek in te trekken, de pilot niet door te zetten en te wachten op het externe onderzoek naar misbruikrisico's in de ZW. Het onderzoek naar misbruikrisico's in de ZW is begin 2020 gestart.

Onderzoek naar verblijf in buitenland

De doelstelling van dit onderzoek is het verkrijgen van inzicht in de aard en omvang van het risico omtrent verblijf buitenland, anders dan vakantie in de gehele WW-populatie. In 2019 is verkend in hoeverre een dergelijk onderzoek haalbaar is. De wens van het ministerie SZW is om op grond van dit onderzoek uitspraken te kunnen doen ten aanzien van de deelpopulatie arbeidsmigranten in verhouding tot de gehele WW-populatie. Om hieraan te kunnen voldoen is een willekeurige steekproef van een minimale grootte van 12.000 klanten noodzakelijk. Gezien de impact die een dergelijk omvangrijk onderzoek heeft op de capaciteit van UWV, vindt geen invulling meer via dit onderzoek, maar via het risicomodel Verblijf buiten Nederland.

2.2 Themaonderzoeken met aanvang vóór 2019

2.2.1 Fraude als gevolg van administratieve fouten

Gefingeerde dienstverbanden

UWV doet onderzoek naar dienstverbanden die alleen op papier bestaan en op basis waarvan onterecht een uitkering wordt geclaimd. Vaak is hierbij sprake van een samenspanning tussen de werkgever (of boekhouder) en de werknemer. De werkgever of boekhouder doet de loonaangifte en heeft daardoor de gelegenheid loonaangifte te doen voor personen die geen dienstverband hebben bij het bedrijf. Op deze manier is er een dienstverband zichtbaar in de Polisadministratie. Tijdens onderzoeken naar mogelijke gefingeerde dienstverbanden wordt onderzocht of er sprake was van werknemerschap.

UWV ontvangt hierover concrete (interne en externe) meldingen. Dit aantal is in 2019 vergelijkbaar met het aantal in 2018. Daarnaast heeft UWV het afgelopen jaar (in vervolg op 2018) ook onderzoek gedaan naar aanleiding van een risicoselectie op basis van expertkennis. Dit betreft de risicoselectie die in 2018 is gedraaid. Door de maatregelen naar aanleiding van de WW-fraude heeft de afhandeling van deze signalen veel langer geduurd dan gepland. De gehele risicoselectie is in 2019 afgerond. Met name voor de Ziektewet bleken er zeer concrete signalen tussen te zitten. Deze proactieve werkwijze met de risicoselectie wordt in 2020 voortgezet om zo ook de afhankelijkheid van meldingen te verminderen.

In 2019 heeft met het Ministerie van SZW een speciale sessie over de gefingeerde dienstverbanden plaatsgevonden. UWV heeft SZW meegenomen in dit thema en de problematiek waar UWV tegenaan loopt. UWV kan, bij het constateren van een gefingeerd dienstverband, alleen overgaan tot een terugvordering. Het ontbreekt aan een

uitkeringsrelatie met de werkgever of boekhouder waardoor UWV geen boete kan opleggen en misbruik niet bestraft wordt. Wel moet UWV conform de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude aangifte doen bij het Openbaar Ministerie (OM). Voor gefingeerde dienstverbanden geldt hierbij een (afwijkende) ondergrens van € 10.000. Onder deze grens wordt geen aangifte gedaan. Bij deze werkwijze wordt samengewerkt met andere partijen. De afhankelijkheid van deze partijen (voornamelijk de Inspectie SZW) is groot.

Opvoeren dienstverband met terugwerkende kracht

In aanvulling op het onderzoek naar gefingeerde dienstverbanden is in mei 2018 gestart met onderzoek naar het opvoeren van een dienstverband met terugwerkende kracht door bedrijven en administratiekantoren. Het fraudefenomeen dat wordt onderzocht is hetzelfde fraudefenomeen als bij het thema 'gefingeerde dienstverbanden', maar met de bijzonderheid dat het dienstverband met terugwerkende kracht is opgevoerd in de Polisadministratie. Voor dit onderzoek is de data uit de Polisadministratie gebruikt. Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de mogelijke omvang en aard van het fenomeen. Dit onderzoek liep al in 2018, de laatste onderzoeken zijn in maart 2019 afgerond. Dit onderzoek heeft slechts enkele gefingeerde dienstverbanden aan het licht gebracht. Het fenomeen van het opvoeren van een dienstverband met terugwerkende kracht in de Polisadministratie kan inderdaad wijzen op het bestaan van een gefingeerd dienstverband.

Basisregistratie inkomen (BRI)

UWV wil inzicht krijgen in de aard en omvang van het risico dat uitkeringsgerechtigden inkomsten uit 'winst uit onderneming' en uit 'resultaat overige werkzaamheden' niet opgeven aan UWV. Winst uit onderneming gaat over inkomsten uit overige, niet verzekeringsplichtige werkzaamheden zoals werkzaamheden als zelfstandige. Inkomsten uit overige werkzaamheden vallen onder 'resultaat uit overige werkzaamheden' en daarbij kan gedacht worden aan inkomsten uit een eenmalige opdracht, een gastcollege, tupperwareparty of andere werkzaamheden als freelancer. Deze inkomsten worden niet geregistreerd in de Polisadministratie en er is geen sprake van een dienstverband, waardoor UWV niet standaard over deze gegevens beschikt. Hierdoor is het risico aanwezig dat er te veel uitkering wordt betaald omdat inkomsten ten onrechte niet in mindering worden gebracht. De Belastingdienst registreert het inkomen dat de burger bij de aangifte inkomstenbelasting opgeeft in de Basisregistratie Inkomen (BRI).

Momenteel is er geen structurele gegevensuitwisseling met de Belastingdienst met betrekking tot de informatie uit de BRI. Dit betekent dat er geen (structurele) bestandsvergelijking plaatsvindt om samenloop tussen uitkering en inkomsten uit 'winst uit onderneming' en uit 'resultaat overige werkzaamheden' te onderkennen. Dit brengt het risico met zich mee dat UWV te veel aan uitkering uitbetaald. Dit, terwijl de benodigde informatie wel in huis is bij één van de ketenpartners. Om de omvang van dit risico in kaart te brengen heeft vanaf september 2018 met doorloop in 2019 een pilot gelopen over inkomsten uit 2015.

UWV wilde ook weten wat de achtergronden en motieven hiervan zijn. Uit de aanvullende vragenlijst ingevuld, door de onderzoeker na afloop met het gesprek met de klant, blijkt dat klanten die verklaren op de hoogte te zijn van de informatieplicht ook verklaren de inkomsten niet te hebben doorgegeven. Het evaluatierapport wordt in 2020 opgeleverd.

Faillissementen

In de WW is geregeld dat UWV de loonbetalingsverplichting overneemt van werkgevers die failliet zijn of in blijvende betalingsonmacht verkeren. Werknemers ontvangen dan alsnog de inkomsten die voortvloeien uit de dienstbetrekking wanneer werkgevers niet meer in staat zijn deze financiële verplichtingen zelf te voldoen. Het betreft onderzoek naar uitkeringen die nog niet tot betaling zijn gekomen en naar uitkeringen die al lopen.

Met de kennis die we hierover opdoen willen we onder andere bereiken dat onze uitkeringsafdelingen signalen, die geen uitgebreid onderzoek behoeven zelfstandig kunnen afhandelen. Op deze manier kunnen onderzoekers van de directie Handhaving zich richten op complexere vormen van faillissementsfraude.

In 2019 is het thema faillissementen over de jaren 2016 t/m 2018 geëvalueerd. In deze jaren is het aantal zaken met terugvordering, boete en/of besparing gedaald. Eén van de oorzaken voor de daling in het aantal meldingen/zaken binnen het thema faillissementen is een historisch laag aantal faillissementen.

In de eerste maanden van 2019 is de instroom van nieuwe meldingen laag geweest. Wel bestaat er een verschil in het eerste deel van het jaar en het tweede deel van het jaar. Het lage aantal meldingen was gelet op de instroom meldingen van de laatste maanden in 2018 ook naar verwachting. In 2019 is de interne samenwerking tussen de Uitkeringsafdeling die faillissementsuitkering beoordeelt en de directie Handhaving geïntensiveerd. We zien het aantal signalen in de loop van 2019 mogelijk mede daardoor weer toenemen.

2.2.2 Inkomensfraude

Persoonsgebonden budget zorgverleners (PGB)

Er zijn uitkeringsgerechtigden die naast hun uitkering inkomsten hebben uit arbeid als zorgverlener, betaald vanuit een persoonsgebonden budget. Dit is toegestaan, mits de genoten inkomsten ook aan UWV worden opgegeven voor verrekening met de uitkering. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) betaalt het persoonsgebonden budget aan de zorgverleners. Door middel van een bestandsvergelijking met de SVB en de Belastingdienst is gecontroleerd of de genoten inkomsten zijn doorgegeven aan UWV. Om inzicht te verkrijgen in de aard en omvang van dit fenomeen is dit onderzoek in 2018 uitgerold. De eerste groep signalen is in 2019 afgerond. Dit fenomeen heeft in 2019 minder prioriteit gekregen en is in december 2019 tijdelijk on hold gezet vanwege de prioritering van werkzaamheden in 2020.

Hennep

Het uitvoeren van werkzaamheden en/of verkrijgen van inkomsten door middel van hennep gerelateerde activiteiten heeft voor een uitkeringsgerechtigde niet alleen strafrechtelijke gevolgen, maar is ook van invloed op de uitkering. Vanuit de gedachte dat fraude niet mag lonen, is het doel van het onderzoek naar dit fenomeen om repressief te handhaven op overtreders. Bovendien geeft UWV hiermee het signaal af dat ook niet opgegeven, illegale inkomsten gedetecteerd en gesanctioneerd worden.

Bij dit thema zijn er aanzienlijke risico's in termen van reputatieschade, financiële aansprakelijkheidsstelling, samenwerking met externe en mogelijke georganiseerde verbanden. De samenwerking met andere instanties, met name de politie, is zeer belangrijk bij dit thema. UWV is met de Nationale Politie in gesprek over de samenwerking en de verschillende convenanten. Dit omdat enkele politieregio's zich op het standpunt stellen dat de levering aan UWV bovenmatig is en daarmee in strijd is met de privacybeginselen. Hierdoor ontvangt UWV in z'n totaliteit minder meldingen op het gebied van hennep.

Criminele activiteiten

In november 2018 is UWV gestart met het thema 'Criminele activiteiten'. Dit thema is ook in 2019 onderzocht. Criminele activiteiten zijn per definitie onaanvaardbaar. Wanneer dit ook nog gepaard gaat met de ontvangst van een uitkering moet daartegen worden opgetreden door UWV. Het doel van dit thema is om, naast handhavend optreden tegen overtredingen, inzicht te krijgen in de aard en omvang van de risico's aangaande UWV-klienten die naast hun uitkering criminele activiteiten hebben verricht en daaruit inkomsten hebben ontvangen. Ook willen we de (on)mogelijkheden van onderzoek ten aanzien van dit soort meldingen in kaart brengen. De onderzoeken worden verricht naar aanleiding van meldingen van instanties (voornamelijk politie en justitie). Sinds de start van het thema in november 2018 hebben we 59 meldingen ontvangen, waarvan we er 19 verder in onderzoek hebben genomen. In verreweg de meeste zaken is UWV afhankelijk van informatie van politie of justitie. Deze kunnen hun informatie pas vrijgeven op het moment dat zij hun onderzoek zelf hebben afgerond.

Erotiek

UWV doet onderzoek naar uitkeringsgerechtigden die naast hun uitkering mogelijk (niet bij UWV bekende) inkomsten verdienen in de erotische sector. Bij een constatering van misbruik van uitkeringsgelden wordt repressief opgetreden. De doelstellingen van dit themaonderzoek zijn echter voornamelijk preventief: we willen inzicht krijgen in de misbruikrisico's die zich voordoen in de erotische branche, de aard en omvang hiervan en in hoeverre UWV een rol kan spelen in het signaleren van misstanden in deze sector. De problematiek kan bestaan uit het niet doorgeven van inkomsten, het hebben van schulden, maar ook van dwang en uitbuiting. Bij die situaties worden klanten gewezen op het bestaan van instanties, die hulp kunnen bieden.

Het thema is meldinggestuurd, de meldingen zijn afkomstig van burgers en ketenpartners. Over de periode van juni 2017 t/m december 2019 is 18% van de meldingen afkomstig van ketenpartners. Deze meldingen van ketenpartners zijn kwalitatief beter van aard dan die van burgers. Het is de ervaring van de onderzoekers dat op basis van (anonieme) burgermeldingen werkzaamheden in deze branche vaker worden ontkend.

VNG en UWV hebben in juni 2018 voorgesteld om te starten met een integrale verkenning om te bepalen waarin voor de LSI-partners de meerwaarde kan liggen in een gezamenlijke aanpak in LSI-verband. Deze verdere verkenning van het thema Erotiek is vanwege een tekort aan capaciteit bij UWV uitgesteld. Daarnaast heeft de Autoriteit Persoonsgegevens aangegeven dat gemeenten geen juridische grondslag hebben om sekswerkers te registreren. Dit maakt het startpunt van een dergelijk samenwerkingsverband complex.

2.2.3 Fraude rondom verblijf en beschikbaarheid

Gezondheidsfraude

Gezondheidsfraude is het voorwenden van ziekte, beperking of gebrek teneinde een arbeidsongeschiktheidsuitkering te verkrijgen of te behouden. Hieronder vallen ook het niet zelf melden van een verbetering van de gezondheidstoestand (zelf ontdekt of door de behandelend arts aangegeven) en het belemmeren van genezing. Een klant pleegt dus gezondheidsfraude als hij, zonder dat te melden bij UWV, activiteiten vertoont die niet passen bij zijn belastbaarheid. Deze belastbaarheid is eerder door ons in kaart gebracht.

In dit thema worden zowel interne als externe meldingen onderzocht. In aanvulling op de meldingen heeft de directie Handhaving in 2019 een aanvang gemaakt met het genereren van nieuwe signalen op basis van data-analyse van het uitkeringsbestand om zo het toezicht op gezondheidsfraude te intensiveren. Van de zelfgegenereerde meldingen uit 2018 zijn de beoordelingen nog niet afgerond vanwege capaciteitsproblemen binnen dit thema.

Daarnaast is in 2019 een project kansrijke herbeoordelingen gezondheidsfraude gestart. Deze klantpopulatie komt voort uit gegevens van één van onze ketenpartners gezondheidsfraude. Er bestaan vermoedens van ernstig onjuiste diagnoses bij een aantal burgers, die in contact staan met een specifieke zorgverlener. Dit project wordt gezamenlijk door de divisie Sociaal Medische Zaken en de directie Handhaving uitgevoerd.

3 Samenwerking met andere partijen

Eén van de speerpunten van de handhavingskoers van het ministerie van SZW is het versterken en verbinden van de handhavingsketen, om te komen tot een integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit en voorkoming en terugdringing van belasting- en premiefraude, toeslagenfraude, uitkeringsfraude, overtredingen van arbeidswetgeving en daarmee samenhangende misstanden. In dit hoofdstuk beschrijven we de samenwerkingsverbanden in de handhavingsketen en de rol van UWV hierin.

3.1 Activiteiten in RIEC-verband

Op 19 maart 2018 is UWV toegetreden tot het samenwerkingsconvenant van de Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's) en het Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC). Deze samenwerkingsverbanden hebben als doel ondersteuning te bieden aan hun convenantpartners bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit. In deze samenwerkingsverbanden werken gemeenten, provincies, Openbaar Ministerie, Nationale Politie, Belastingdienst, Belastingdienst/Toeslagen, Douane, Fiscale inlichtingen en opsporingsdienst (FIOD), Inspectie SZW, Koninklijke Marechaussee, Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en UWV samen.

In 2019 nam UWV binnen meerdere RIEC's actief deel aan (stuurgroep) overleggen en casussen. Naar aanleiding hiervan zijn in totaal 102 zaken als aanpakwaardig geregistreerd waarvan er 37 ook daadwerkelijk voor nader onderzoek in aanmerking zijn gekomen. De reden dat een aantal zaken uitgevallen zijn, heeft onder andere te maken met het feit dat deze gevallen reeds bekend waren binnen UWV (Uitkeren). Van de overige 53 onderzoeken is nog niet duidelijk wat de uitkomsten zijn. In 2019 zijn 13 RIEC-zaken afgehandeld en is een beslissing genomen. In 5 gevallen hebben we regelovertreding geconstateerd en in 8 gevallen was er geen sprake van regelovertreding.

Het probleem met het uitwisselen van gegevens binnen deze samenwerkingsverbanden, zoals dat ook in de signaleringsbrief van vorig jaar is beschreven, is nog niet opgelost. Niet alleen UWV heeft hier last van, ook de partners die bij de casustafels aan tafel zitten. Door het ontbreken van de grondslag voor gegevenslevering kan UWV geen gegevens inbrengen op de casustafels, terwijl dit juist een effectieve methode om misbruik te bestrijden. Daarnaast doet het probleem afbreuk aan de waarde en status van UWV binnen deze samenwerkingsverbanden.

In RIEC Midden Nederland loopt een onderzoek naar een facilitator voor criminelen waarbij deze fictieve arbeidsovereenkomsten verstrekt. De facilitator heeft geen UWV-uitkering. UWV is wel geïnteresseerd in de uitkomst van het onderzoek omdat hieruit personen naar voren kunnen komen die wel een UWV-uitkering hebben (gehad). Tevens loopt vanuit dit RIEC Midden Nederland een strafrechtelijk onderzoek naar kansspelen waarbij er nu gewacht wordt op de uitkomsten van een rechtshulpverzoek in het buitenland. Hierin zijn ook mensen met een UWV-uitkering betrokken.

3.2 Activiteiten in LSI verband

Bij de interventieactiviteiten van de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI) wordt samen met Inspectie SZW, de Belastingdienst, SVB, gemeenten, de Immigratie- en naturalisatiedienst, het Openbaar Ministerie en de politie in interventieteams geopereerd. Deze bestuursorganen werken in interventieteams samen in het toezicht op misbruik en oneigenlijk gebruik in de sociale zekerheid, het ontduiken van belastingen en het tegengaan van overtredingen van de arbeidswetgeving. De samenwerking houdt in dat gezamenlijk in een branche of stedelijk gebied controles worden uitgevoerd. De afspraken over de samenwerking zijn in een convenant vastgelegd.

In 2019 zijn tien projecten afgesloten waaraan UWV heeft deelgenomen. Vanuit die projecten zijn eindrapportages gemaakt en geaccordeerd binnen de LSI. Daarmee zijn de projecten formeel afgesloten. Het ging hierbij om controles op een recreatieterrein (De Molen, Stichtse Vecht), een aantal kortlopende controles (Flexibele Controlecapaciteit; FIC Hessenheem, FIC Bergumermeer, FIC Bedrijventerrein Eeneind en FIC Brandaris Zaanstad), twee wijkgerichte aanpakken (WGA Haarlem, Schalkwijk, WGA Bloemhof-Hillesluis Rotterdam), onderzoeken naar de huisvesting van arbeidsmigranten (projecten Bunschoten en Buitendom) en de Aanpak Malafide Uitzendbureaus.

3.2.1 LSI-project WW-Fraude door arbeidsmigranten en malafide tussenpersonen

In 2019 is UWV in LSI-verband gestart met het geven van een invulling aan een LSI-project voorstel ten behoeve van de aanpak van WW-fraude door arbeidsmigranten en malafide tussenpersonen. Dit project is gestart in mei 2019 en loopt door in 2020. Doelstellingen van dit project zijn onder meer verbetering van de structurele samenwerking met ketenpartners, verbetering van de eigen processen, optreden tegen malafide tussenpersonen, optreden tegen WW-fraude door arbeidsmigranten, het versterken van lopende onderzoeken door UWV of andere organisaties, correcties aanbrengen in verband met overtreding van sociale en fiscale wetgeving en het signaleren van mogelijke (uitkerings)fraude bij andere partners zoals de SVB. In dit kader heeft onder meer een controle op een vakantiepark plaatsgevonden. De aangetroffen arbeidsmigranten waren allemaal aan het werk en hadden geen uitkering van UWV.

In 2019 is vorm en inhoud gegeven aan een eerste versie van het Meerjarenplan LSI. Hiertoe is onder andere een analyse van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt gemaakt en zijn de mogelijke gevolgen daarvan voor de themakeuze in de LSI-samenwerking in kaart gebracht. Vragen zoals, welke verschuivingen vinden er plaats (regionaal/thematisch) en waar ontstaan nieuwe activiteiten met eigen 'verdienmodellen' en daarmee gepaard gaande sociale problematiek, zijn

hierin besproken. Tevens is in het plan een aantal focuspunten en verkenningen beschreven. Er zijn ook 4 thema's vastgesteld: Schijnzelfstandigheid, Malafide facilitators, Horeca vastvrij en Wijkgerichte aanpak. Het thema Malafide facilitators wordt door UWV getrokken.

3.2.2 Lokale interventieactiviteiten

Naast de landelijk georganiseerde interventieactiviteiten die veelal via de LSI georganiseerd worden, nam UWV ook in 2019 deel aan meerdere lokale interventieactiviteiten. Deze richten zich voornamelijk op malafide bedrijvigheid in de horeca, de detailhandel en de garagebranche.

3.3 AMU convenanten

In het project Aanpak Malafide Uitzendbureaus (AMU) wordt samengewerkt in een convenant met de inspectie SZW, Belastingdienst en UWV. Er worden controles uitgevoerd bij uitzendbureaus door middel van papieren- en/of fysieke controles. Tevens is in 2019 binnen dit samenwerkingsverband invulling gegeven aan kortdurende controles in de vleesverwerkende industrie en distributiecentra. Opvallend bij de AMU-onderzoeken is dat deze veelal resulteren in onderzoek naar zwart werk naast de uitkering. In 2019 hebben gesprekken plaatsgevonden met de Belastingdienst, de Inspectie SZW, de SVB en UWV over mogelijke toetreding van de SVB aan het AMU-convenant.

3.4 Overige activiteiten met samenwerkingspartners

Naast de genoemde activiteiten binnen de formele samenwerkingsverbanden heeft UWV in 2019 nieuwe samenwerkingsmogelijkheden onderzocht. Het gaat hierbij om contacten met het CJIB, een aantal Veiligheidshuizen, de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA), de OM Afpakteams en het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ).

3.4.1 LAA

UWV doet mee aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Aanleiding is de WW-fraude. LAA onderzoekt zogenaamde verwonderadressen op onregelmatigheden of fraude. Verwonderadressen zijn adressen waar medewerkers in de uitvoering vraagtekens bij zetten. UWV en LAA werken samen aan de ontwikkeling van risicosignalen voor gemeenten. In september 2019 is een proef gestart met een drietal gemeenten om een signaal te ontwikkelen waarmee gemeenten bij twijfel aan de juistheid over een inschrijving in de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI) een adresonderzoek kunnen starten. UWV levert hiervoor bestanden met verwonderadressen aan LAA die vervolgens deze adressen na onderzoek naar de deelnemende gemeenten doorstuurt voor adresonderzoek. De resultaten van de proef hebben voor de gemeenten waardevolle aanknopingspunten opgeleverd in de aanpak van adresgerelateerde fraude. Door de succesvolle proef zijn LAA en UWV momenteel het signaal verder aan het vormgeven in een pilot met meerdere gemeenten, welke start in Q1 2020. Het uiteindelijke doel is een landelijke uitrol binnen de aan LAA deelnemende gemeenten, zodat onrechtmatigheden met betrekking tot adressen zoveel mogelijk aan het licht komen.

3.4.2 Sociale Verzekeringsbank

UWV heeft onderzoek gedaan bij uitkeringsgerechtigden of zij in Nederland verbleven. Hierbij is geconstateerd dat een aantal personen niet in Nederland verbleef in tegenstelling tot hun eigen opgave in de basisregistratie personen. Omdat verblijf buiten Nederland ook van invloed is op het recht op volksverzekeringen, zoals de Algemene ouderdomswet (AOW), de Algemene kinderbijslagwet (Akw) en de Algemene nabestaandenwet (Anw), heeft UWV deze constatering gedeeld met de SVB.

4 Internationaal

Bepaalde vormen van fraude kennen een grensoverschrijdend component. De controlemogelijkheden voor Nederlandse uitvoeringsorganisaties zijn in het buitenland beperkter dan in de nationale situatie, omdat de bestuurlijke bevoegdheden van het toezichthouderschap alleen gelden in nationaal verband. UWV en het ministerie van SZW bekijken de mogelijkheden om de controlebehoefte op de rechtmatigheid van de uitkeringen in te passen in (bilaterale) verdragen en verordeningen. UWV heeft in 2019 SZW meegenomen in dit onderwerp en de problematiek waar UWV tegenaan loopt. Ondanks de beperkte mogelijkheden tot controle handhaaft UWV ook over de landsgrenzen heen. Het Interventieteam Buitenland (ITB) voert controles uit bij uitkeringsgerechtigden die woonachtig zijn in het buitenland. Naast het controleren op de rechtmatigheid staat bij deze controles ook het verhogen van controlebeleving centraal. Het Internationaal Bureau Fraude-informatie (IBF) coördineert op verzoek van gemeenten, UWV en sociale zekerheidsinstellingen in het buitenland bestuursrechtelijk onderzoek naar vermogen, inkomen of verblijf in het buitenland. Het ITB en het IBF dragen gezamenlijk bij aan de bestrijding van grensoverschrijdende fraude en regelovertreding.

Om gemeenten efficiënte handvatten te bieden voor het uitvoeren van onderzoek naar (verzwegen) vermogen en inkomsten, is vanuit het samenwerkingsverband 'Onderzoek Vermogen Buitenland' (OVB)¹⁴ de handreiking¹⁵ herijkt. Over deze handreiking en vanuit OVB zijn er door regionale voorlichtingsbijeenkomsten en workshops 101 unieke gemeenten bereikt.

4.1 Onderzoek door het Interventieteam Buitenland

In 2019 vond binnen de Administratieve Commissie van de Europese Unie (AC) een discussie plaats over de rechtmatigheid van de huisbezoeken die het Interventie Team Buitenland (ITB) uitvoert. Door deze discussie werd het ITB beperkt in het afleggen van huisbezoeken in enkele lidstaten (België, Polen en Zwitserland). Op dit moment wordt gezocht naar een oplossing met bezwaar makende landen.

Binnen de EU en met bepaalde verdragslanden zijn afspraken over het betalen van pro rata uitkeringen. Pro rata uitkeringen zijn uitkeringen waarbij in twee landen recht op uitkering bestaat en beide landen een deel betalen. Er moet worden voorkomen dat één of beide landen teveel betalen zodat onterecht dubbel uitkering wordt ontvangen. Om effectief en efficiënt te handhaven zocht het ITB contact met de zusterorganen uit voornoemde landen. Zo heeft een bezoek aan Polen in 2018 uitgewezen dat bij verschillende klanten door het ontbreken van een goede gegevensuitwisseling, de uitkering niet pro rata werd uitbetaald. We onderzoeken de mogelijkheden om samen met buitenlandse zusterorganen klanten te bezoeken en de gegevensuitwisseling te verbeteren. De uitvoering van dit plan wordt bemoeilijkt omdat de verschillende Europese landen, wetgeving verschillend interpreteren voor wat betreft de wijze waarop persoonsgegevens kunnen worden gedeeld en verwerkt. UWV onderzoekt de wettelijke mogelijkheden om persoonsgegevens op een veilige en rechtmatige manier te delen met andere landen.

Het ITB heeft in 2019 349 veldonderzoeken uitgevoerd. Deze veldonderzoeken vonden plaats in Australië, Canada, Duitsland, Engeland, Ierland, Kaapverdië, Nieuw-Zeeland en de Nederlandse Antillen. De tijdens deze veldonderzoeken geconstateerde regelovertredingen hadden te maken met het niet melden van inkomsten uit werk/pensioen en het niet melden van vrijwilligerswerk. In totaal zijn er 76 regelovertredingen afgehandeld.

4.2 Onderzoek door het Internationaal Bureau Fraude-informatie

Een onderzoek door het IBF start altijd met een verzoek tot onderzoek van een opdrachtgever. IBF voert opdrachten uit voor UWV, gemeenten, SVB en sociale zekerheidsinstellingen in het buitenland. De opdrachtgevers moeten bij het verzoek tot een onderzoek rekening houden met proportionaliteit en subsidiariteit. Een onderzoek wordt afgesloten met een rapport en dat wordt met de bewijsstukken en een vertaling opgeleverd aan de opdrachtgever. Zodra de opdrachtgever het onderzoeksresultaat heeft ontvangen, kan er bij het IBF om advies worden gevraagd over de vervolgstappen.

Ten aanzien van het efficiënt coördineren door het IBF van verzoeken tot onderzoek (inkomsten, vermogen en verblijf) in het buitenland zijn er knelpunten te benoemen ten aanzien van gegevensdeling. Dit betreft informatie over vermogensbelasting, andere vermogensbestanddelen en bankrekeningen in het buitenland. Verder is bij aanvang van een onderzoek het buitenlands identificatienummer niet altijd bekend. Het zou voor het uitvoeren van onderzoek in het buitenland efficiënter zijn als dit bij de start van het verzoek tot onderzoek al bekend zou zijn. Dit laatste geldt overigens ook voor het ITB. De genoemde knelpunten m.b.t. gegevensdeling zijn beschreven in de notitie 'Knelpunten grensoverschrijdende fraudebestrijding door IBF'.

Over 2019 heeft IBF 2.182 verzoeken tot onderzoek ontvangen.

¹⁴ OVB: Samenwerkingsverband 'Onderzoek Vermogen Buitenland' bestaande uit een vertegenwoordiging van SZW, VNG-KCHN, SVB, UWV en de Belangenvereniging voor klantmanagers van gemeenten (BvK).

¹⁵ <https://www.uwv.nl/zakelijk/downloads/inkomen-en-vermogen-in-het-buitenland.aspx>

Tabel 11 Aantal ontvangen verzoeken door het IBF naar land*

	2019	2018
Nederland	1.608	1.274
België	425	577
Duitsland	87	98
Engeland	1	4
Overig	61	46
Totaal	2.182	1.999

**Het gaat hierbij om onderzoeken die IBF doet voor buitenlandse organisaties in Nederland.*

Bijlage - Fraudefenomenen vertrouwelijk

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van (fraude)fenomenen die UWV mogelijk in een thema gaat onderzoeken, in onderzoek zijn of zijn afgerond in 2019. Sommige fenomenen zijn als 'nieuw' gecategoriseerd: Dit houdt in dat deze onderwerpen in 2019 zijn toegevoegd aan dit overzicht. Deze zijn voortgekomen uit nieuwe ideeën van mogelijke (fraude)fenomenen.

Op 1 januari 2020 stonden de volgende onderwerpen op de lijst die mogelijk in aanmerking komen voor ontwikkeling tot een thematisch onderzoek:

Fenomeen	Beschrijving
Polisrisico's	Het is mogelijk dat de polis kwetsbaar is voor misbruik en oneigenlijk gebruik dat tot verschillende fraudefenomenen leidt. Dit is een voorstel voor brede verkenning van deze risico's.
Adressenfraude	Onjuist gebruik van adressen kan duiden op mogelijk misbruik van uitkeringsgelden. Denk aan RNI adressen, buitenlands verblijfadressen, postbusadressen en klanten die regelmatig van adres wisselen.
Plof BV's	De plof BV kan gebruikt worden om uitkeringsfraude te faciliteren middels gefingeerde dienstverbanden.
Simuleren ziektebeelden	Klanten kunnen middels vage klachten of gesimuleerde ziektebeelden ten onrechte WIA-uitkering toegekend krijgen.
Uitkering in het buitenland	De mogelijkheid dat in het buitenland verblijvende personen met een UWV uitkering tevens een uitkering in en van het betreffende land ontvangt. (Dubbel inkomen)
TW Alleenstaanden en jonge kinderen	Een selectie van klanten die aangeven alleenstaande te zijn en op een datum na toekenning van toeslagen een kind hebben ingeschreven op hun adres zonder partner te melden bij het UWV.
TW alleenstaanden WW	Verhullen van woning delen met andere volwassene om kostendelersnormtoetsing en inkomen van partner.
Tussenpersonen	Onderzoek naar bij UWV bekende tussenpersonen in het kader van registratie van tussenpersonen als aanbeveling uit WW-fraude thema's. Dit idee staat los van de zes strafrechtelijke onderzoeken die eerder zijn beschreven in deze rapportage.
Wijziging ziektebeeld	Het fingeren van een toename aan klachten tijdens de ZW-periode om via ZW-uitkering in WIA-uitkering te komen.
Ziekmelden rond einde WW	Rond het einde WW ziekmelding fingeren om op ZW uitkering 'over te stappen'.
Zelfstandige met onbekende inkomsten	WIA klanten die een eerder eigen bedrijf heractiveren tijdens WIA.
ID-fraude	Wanneer personen gebruik maken van de identiteit van een ander om zonder werkvergunning in Nederland te werken; zo creëert de persoon die de identiteit afstaat onterecht recht op een uitkering.
Schijnsollicitatieactiviteiten	Geen handhaving op kwaliteit van sollicitatie-activiteiten leidt tot de mogelijkheid van schijnsollicitaties (niet-passende functies etc.)
Vrijwilligerswerk AW	Het is mogelijk dat mensen die arbeidsongeschikt zijn werkzaamheden verrichten onder de noemer vrijwilligerswerk, terwijl dit niet verenigbaar is met de vastgestelde arbeidsongeschiktheid.
Disproportionele hoeveelheid arbeidsongeschiktheid binnen familiesfeer (nieuw 2019)	Het komt voor dat er binnen families vrijwel iedere broer/zus een uitkering heeft. Verhoogde kans dat hier fraude in het spel is.
Pensioen naast uitkering	Klanten met een AW-uitkering en toeslag met een niet aan het UWV doorgegeven pensioen of gehuwden met partner die zowel pensioen als toeslag ontvangt.
Verzekeringsplicht bij aanvraag ZW-uitkering	Aanvragers voor een ZW-uitkering hoeven zich niet fysiek te komen identificeren. Het is dus niet te verifiëren of iemand niet voor een ander een uitkering aanvraagt op basis van diens polisgegevens. Hierover willen we een inventarisatiesessie houden.
Overhevelen loonheffingsnummer eigenrisicodragerschap.	Overhevelen van Loonheffingsnummer van ERD-werkgever naar niet-ERD werkgever, terwijl werkgever al bekend was met de ziekteverschijnselen en verhuut dat deze al bestonden ten tijde van de situatie ERD. Op deze manier betaalt UWV de uitkering.
Arbidsongeschiktheid bij aanvang Dienstverband (vangnet en contract)	De mogelijke constructie dat werkgevers iemand in dienst nemen waarvan ze weten dat deze arbeidsongeschikt is en deze vlak daarna melden bij het UWV. Zo is nauwelijks premie betaald en kan werknemer langdurig in een uitkering belanden. (Opbrengst uitkering verdelen of binnen familiesfeer)

Uitgesteld loon	Klant kan met werkgever afspreken loon later te betalen zodat de WW ten onrechte of te hoog wordt toegekend terwijl klant nog inkomen heeft.
Niet ziek uit dienst melden	Werkgever spreekt af met zieke werknemer om niet ziek uit dienst te melden om eigen betalingsverplichtingen te voorkomen en spreekt af dat zij in de WW-periode ziekmelden bij het UWV (na afloop contract).
Verschuiven eerste dag WW	Om te voldoen aan de referte-eis van 208 uren per jaar de eerste dag van werkloosheid fictief op een dag in het voordeel van de klant op te geven, ontstaat recht op langere uitkering dan 3 maanden.
Benutten RVC kort voor omslag loongerelateerde uitkering	Het risico is dat de klant pas tegen het einde van de loongerelateerde uitkering zijn restverdiencapaciteit gaat benutten om zo omslag naar een vervolguitkering op minimumniveau af te wenden. Mogelijk had hij eerder kunnen gaan werken.
Samenzweren ontslagredenen	Iemand die zelf ontslag neemt of ontslagen wordt, verhuult dit op het aanvraagformulier, eventueel in samenwerking met werkgever.
Wijzigen loonaangifte	Werkgever kan met terugwerkende kracht loonaangifte wijzigen waardoor wijziging van recht op hoogte en duur van uitkering veranderen. Gefingeerde dienstverbanden of andere wijzigingen zijn mogelijk.
PGB in combinatie met verhoging uitkering. (nieuw 2019)	Klanten die een verhoging van hun uitkering op basis van volledige en duurzame ongeschiktheid aanvragen van 75% naar 85% of 100% op grond van hulpbehoevendheid, verhullen zorglevering uit andere bron zoals PGB, thuiszorg of dagbesteding, waardoor zij geen recht op ophoging hebben.
Vaststellingsovereenkomst	Werkgever en werknemer stellen bij einde dienstverband vaststellingsovereenkomst op waardoor kosten van eventuele WW/ZW uitkering op UWV in plaats van werkgever worden afgewenteld.
DWBZ tijdens export WW (nieuw 2019)	Onterechte ziekmeldingen tijdens export-WW om verlengde uitkering te genieten. DWBZ: Wet doorbetaling bij ziekte
Meerdere uitkeringen op één bankrekening	Legitieme redenen kunnen zijn in een instelling te wonen, maar frauduleuze situaties kunnen zijn: malafide tussenpersoon, storting op facilitator van gefingeerd dienstverband, malafide schulphulpbureaus.
WAZO Buitenland	Verschillende risico's zoals ontduiking loonbetalingsverplichting door werkgever.
Loon-in versus loon-over	Correcties op uitkeringen wegens loon-in en loon-over principe gebruikt door de werkgevers, kunnen fraudegevoelig zijn door te hoge uitkering.
Kwetsbare werknemers als verdienmodel	Re-integratiebedrijven nemen contracten over en beëindigen binnen een jaar alsnog de contracten van boventallige werknemers. Zo wordt ontslagvergoeding vermeden. Werknemer belandt in WW.
Fictieve inkomensverhoging	Loonaangifte wijzigingen in de polis ter berekening van het WIA-dagloon.
Uitzendbureau T&S	Uitzendbureau dat veel buitenlandse werknemers binnenhaalt met belofte op minimaal een half jaar werk (ten behoeve van Eures subsidies) terwijl 80% binnen half jaar weer uit dienst wordt gezet.
Meerdere TW-Uitkeringen op één adres (nieuw 2019)	Legitieme redenen zijn (onbekende) zorginstellingen, campings en valide adressen waar de kostendelersnorm wordt toegepast. Het kan echter ook zijn dat sprake is van onterechte uitkeringen.
Bedrijfseconomische omstandigheden preventief	Bedrijven vragen een ontslagvergunning aan, terwijl ze later toch nieuwe werknemers nodig blijken te hebben. Er was kennelijk geen sprake van bedrijfseconomische omstandigheden die noopten tot het ontslaan van medewerkers. Medewerkers zijn dus ten onrechte ontslagen en in de WW.
Beëindigen werkzaamheden WGA / IVA gerechtigde	WGA-gerechtigde zorgt er bewust voor dat niet meer dan 65% van het maatmaninkomen wordt verdiend, waardoor onterecht WGA recht ontstaat. IVA-gerechtigde ontwijkt herbeoordeling door kort voor de 12-maandentermijn waarin meer dan 20% maatmaninkomen werd verdiend te stoppen met werken, hierdoor wordt de IVA onterecht behouden.
Zelfstandige afdracht WIA-premie (nieuw 2019)	Zelfstandigen verzekeren zich vrijwillig voor WIA maar niet voor ZW. Geen ZW-uitkering bij ziekmelding, wel vrijgesteld van premiebetaling WIA. Vlak voor WIA-aanvraag meldt zelfstandig zich weer hersteld en is zo vrijgesteld van premiebetaling.
Twee dienstverbanden met WIA waarvan mogelijk gefingeerd. (nieuw 2019)	Als een klant twee dienstverbanden heeft, komt het voor dat het ene dienstverband kleiner wordt en het andere op zodanige wijze groeit dat net meer dan 50% van de restcapaciteit wordt verdiend. Zo is de (loonaanvullende) uitkering het hoogst. Eén van de dienstverbanden zou dan gefingeerd kunnen zijn.
DGA en gebruikelijk loon (nieuw 2019)	Een DGA kent zichzelf geen loon toe, waardoor inkomsten niet gekort worden op de WIA-uitkering

De volgende onderwerpen bevonden zich op 1 januari 2020 in de fase **vooronderzoek**:
In het vooronderzoek wordt het onderzoeksplan opgesteld.

Fenomeen/thema	Beschrijving
Verblijf & Beschikbaarheid WW	Doelstelling van dit thema is verkrijgen van inzicht in aard en omvang van risico's omtrent verblijf en beschikbaarheid in de WW-populatie.
Ziekengeld aanvragen no-riskpolis met twk	Verkennd en preventief onderzoek op misbruikrisico's van met terugwerkende kracht ziekmelden ten behoeve van no-risk polis.

De volgende onderwerpen bevonden zich op 1 januari 2020 in de fase **pilot**:
Tijdens een pilot wordt het fenomeen op kleinschalige wijze (bijvoorbeeld in één regio) onderzocht. Deze onderwerpen zijn in hoofdstuk 2 nader beschreven.

Fenomeen/thema	Beschrijving
Basisregistratie inkomen	Niet opgegeven winst uit onderneming of resultaat overige werkzaamheden, welke invloed hebben op recht op uitkering.
Re-integratie en voorzieningen: vervoersvoorziening Bruikleenauto's	UWV heeft bijna 400 bruikleenauto's voor klanten die deze onder voorwaarden mogen gebruiken voor woon- werkverkeer. Misbruik hiervan is mogelijk.

De volgende onderwerpen bevonden zich op 1 januari 2020 in de fase **thema-onderzoek**:
Tijdens het thema-onderzoek wordt het fraudefenomeen onderzocht, klantselecties worden gecontroleerd door de uitvoering, grondoorzaken worden onderzocht. Zoals beschreven zijn sommige thema's in 2019 'on hold' gezet. Oplevering van het onderzoek vindt plaats door een bevindingenrapport en aanbevelingenrapport. Deze onderwerpen zijn in hoofdstuk 2 nader beschreven.

Fenomeen/thema	Beschrijving
Meerdere uitkeringen op één adres	Verkrijgen van inzicht in de aard en omvang van de risico's omtrent verblijf en beschikbaarheid in de WW-populatie
Iowa 2.0	Onderzoek naar specifieke tussenpersoon
Detentie	Verder oppakken van signalen uit eerder uitgevoerd verkennend onderzoek omtrent doorbetaling van uitkeringen aan gedetineerden.
Faillissementen	Onrechtmatige aanvraag en uitkering van faillissementsuitkeringen.
Hennep	Samenloop van Hennepsteelt en uitkering(sfraude). Inkomen uit hennepsteelt moet worden opgegeven ook al zijn deze inkomsten gebaseerd op illegale activiteit.
Gezondheidsfraude	Voorwenden van ziekte teneinde uitkering te verkrijgen of te behouden.
Gefingeerde dienstverbanden	Verzamelenonderzoek naar de verschillende vormen van gefingeerde dienstverbanden gebaseerd op ingekomen meldingen en selecties op basis van bestandsvergelijkingen.
PGB	Onderzoek naar klanten die hun inkomsten uit PGB niet opgeven.
Klant met TW en partner met inkomsten	Wijziging van situatie waarbij partner bij aanvraag niet werkte, maar na toekenning wel is gaan werken, niet automatisch bekend bij UWV. Kan onbewust of bewust worden verhuuld. In dit thema zijn dit jaar ook overige situaties ondergebracht, waarbij sprake is van inkomsten door een partner zonder dat dit bij UWV bekend is.
Criminele activiteiten	Inkomsten uit criminele activiteiten niet doorgegeven aan UWV, van invloed op recht op uitkering.
Erotiek	Inkomsten uit sekswerk niet doorgegeven aan UWV, van invloed op recht op uitkering. Kwetsbare groep klanten.

Drie onderwerpen zijn in 2019 naar de no go list verplaatst. Redenen hiervan kunnen bijvoorbeeld zijn dat er te weinig data beschikbaar is, dat uit verkennend onderzoek blijkt dat het risico-omvang zeer klein is of dat fenomenen kunnen samengevoegd tot één onderwerp. Deze onderwerpen zijn in hoofdstuk 2 nader beschreven.

Thema	Beschrijving/reden
DGA's en eigenaren eenmanszaken	Opgeven van andere inkomstenverhouding om onterecht aanspraak te maken op WW. Data-analyse met minimale opbrengst, geen thema-onderzoek.
Tolkvoorziening	Verkennd onderzoek naar de tolkvoorzieningen. Weinig te relateren frauderisico's gevonden.
Re-integratie en voorzieningen: werkfit maken	Vooronderzoek naar re-integratievoorzieningen levert weinig aanknopingspunten op om tot thema te ontwikkelen.

Fit naar de Finish	Melding over ondersteuning bij onterechte aanvraag door een medewerker van deze voorziening. Geen andere meldingen, geen aanleiding voor thema-onderzoek.
Verblijfsgerelateerde risico's ZW: pilot ZW Uitkeren	Onderwerp is samengevoegd met pilot ziekwet. Onderzoek is ingetrokken in augustus 2019. Risico's worden onderzocht in het kader van de externe doorlichting ZW in 2020.
Verblijfsgerelateerde risico's ZW: pilot SMZ	Onderwerp is samengevoegd met pilot ziekwet. Onderzoek is ingetrokken in augustus 2019. Risico's worden onderzocht in het kader van de externe doorlichting ZW in 2020.

Begrippenlijst

Aanpakwaardig	Het toetsen van een melding op criteria die randvoorwaardelijk zijn voor verdere behandeling, waarbij een match met BSN en uitkering is gevonden in de UWV systemen in de periode waarop de melding betrekking heeft.
Beslissing	Een beslissing wordt genomen op een uitgevoerd onderzoek nav een melding waarbij is onderzocht of er een overtreding van de inlichtingenplicht is begaan door de klant of niet. Afhankelijk van het type overtreding, wordt een boete, een maatregel of een waarschuwing opgelegd.
Boete	Bedrag dat de klant moet betalen aan UWV, omdat is aangetoond dat een verplichting niet of niet behoorlijk is nagekomen.
Bureau-onderzoek	Onderzoek door een medewerker van Handhaving vanuit het UWV kantoor. Hieronder valt bijvoorbeeld onderzoek in de beschikbare systemen van UWV, of internetonderzoek in openbare bronnen.
CMF	Centraal Meldpunt Fraude (CMF), onderdeel van de directie Handhaving van UWV.
Externe melding	Een externe melding is een melding die gedaan wordt door iemand van buiten UWV bij een vermoeden van regelovertreding over iemand die mogelijk een UWV-uitkering ontvangt.
Fenomeen	Clustering van een bepaald type fraude met een zekere omvang die samenhang kent op het gebied van bijvoorbeeld modus operandi, wetsdomein en/of uitvoeringsdomein van UWV.
Huisbezoek	Een aangekondigd, of onaangekondigd bezoek van een toezichthouder van UWV op het woonadres van de klant. Er gelden specifieke voorwaarden voordat een huisbezoek kan worden ingezet.
IBF	Internationaal Bureau Fraude-informatie coördineert op verzoek van gemeenten, UWV en sociale zekerheidsinstellingen in het buitenland bestuursrechtelijk onderzoek naar vermogen, inkomen of verblijf in het buitenland. Het IBF is onderdeel van UWV.
Inlichtingenplicht	Een klant moet uit eigen beweging aan UWV de juiste informatie doorgeven over zichzelf en zijn situatie. Deze informatie gebruikt UWV voor het bepalen van recht, hoogte en duur van de uitkering van de klant. Als de klant de informatie niet, niet juist of niet volledig doorgeeft is er sprake van een overtreding van de inlichtingenplicht.
Interne melding	Een interne melding is een melding die gedaan wordt door een medewerker van UWV bij een vermoeden van regelovertreding van een UWV klant.
ITB	Interventieteam Buitenland (ITB) voert controles uit bij uitkeringsgerechtigden die woonachtig zijn in het buitenland. Het ITB is onderdeel van UWV.
Ketenpartner	Organisatie waar UWV nauw mee samenwerkt en waarbij vaak sprake is van gegevensuitwisseling. Voorbeelden van ketenpartners zijn de Inspectie SZW, de Belastingdienst, SVB en gemeenten.
Onderzoekswaardig	Zodra een melding aanpakwaardig is bevonden wordt de melding verder onderzocht op mogelijke regelovertreding.
Polisadministratie	Register waarin gegevens over inkomstenverhoudingen (arbeid of uitkering) worden opgeslagen, bijvoorbeeld gegevens over loon, bijstand of pensioen. Ook aanvullende gegevens die betrekking hebben op inkomsten worden opgenomen in het register, in geval van een arbeidsverhouding bijvoorbeeld het aantal contracturen, eventuele waarde privégebruik auto en vergoeding reiskosten. Het register wordt beheerd door UWV. De opgenomen gegevens worden gebruikt door verschillende partijen waaronder UWV zelf, de Belastingdienst, gemeenten en pensioenfondsen.
Preventief handhaven	Maatregelen die er op gericht zijn om de kans op regelovertreding te verkleinen.
Repressief handhaven	Boete of waarschuwing nadat is aangetoond dat de klant een regel heeft overtreden.

Risicomodel	Op basis van onderzoek uit o.a. data-analyse ontstaat een model met kenmerken die samenhangen met een groter risico op fraude.
Terugvordering	Bedrag dat de klant ten onrechte aan uitkering heeft ontvangen en dat terugbetaald moet worden.
Themaonderzoek	Themaonderzoeken zijn gerichte onderzoeken en controles naar georganiseerd en grootschalig misbruik van uitkeringen of subsidies. Themaonderzoeken zijn ook risico-assessments of pilots bijvoorbeeld in de vorm van dossierstudies, verkenningen in het veld of andere vormen van kwalitatief of kwantitatief onderzoek, die licht moeten werpen op de omvang, aard en samenstelling van specifieke fraudefenomenen of thema's.
Veldonderzoek	Onderzoek door een toezichthouder van Handhaving waarbij hij in gesprek gaat met de betrokken klant, mogelijke getuigen en andere betrokkenen. Ook kunnen waarnemingen ter plekke worden gedaan die relevant zijn voor het onderzoek.
Waarschuwing	Een schriftelijke reprimande zonder financiële consequenties nadat regelovertreding heeft plaatsgevonden.
Witte fraude	Fraude die is te achterhalen is door gegevensvergelijking, gegevensuitwisseling en of bestandsvergelijking.
Zaak	Aanpakwaardige melding.
Zwarte fraude	Fraude die niet te achterhalen is vanuit gegevensvergelijking, gegevensuitwisseling en of bestandsvergelijking. Bijvoorbeeld zwart werken naast een uitkering.

